

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemani:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5-50
na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo) telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredni deli in prazniki.

Inserati veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin.
Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6-50
na mesec 2-30

za Nemčijo:
celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo) Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Likvidacija se pripravlja.

Dunaj, 14. aprila.

Evropa pripravlja likvidacijo balkanske vojske. Po daljšem odlašanju so sporočile sredi velesile bolgarskemu kabinetu, ozir. Balkanski zvezi svoj odgovor na mirovne propozicije zaveznikov. Ta odgovor se precej razlikuje od onega predloga na katerega podlagi so hoteli velesile prvotno posredovati zaključenje miru.

Evropejski diplomati so takrat predlagali mejo Midia-Enos, izjavljali, da vprašanje albanskih mej in Egejskih otokov zavezniki prav nič ne briga, ker spada v kompetenco velesil ter so končno odklanjali zahtevo po vojni odškodnini. Porta je seveda ta posredovalni predlog rada akceptirala, balkanski zavezniki pa so ga sprejeli kakor se pravi v principu, dejansko pa ga s konkretnimi protipredlogi odklonili. Zahtevali so korekturo od velesil predlagane meje v tem smislu, da naj poteče od Enosa v ravni črti do Muradija in od tam zopet v ravni črti do Midije.

Glede albanskih mej so zahtevali zavezniki, da jim velesile naznanijo svoje sklepe in odločitve ter so začelo izraziti upanje, da bodo velesile določile meje bodoče Albanije v smislu memorand, ki so jih predložili svoj čas londonski konferenci. Glede Egejskih otokov so smatrali zavezniki za potrebno, da jih Turčija naravnost odstopi Balkanski zvezi, ki je ostala tudi glede vojne odškodnine na svojem znanem stališču.

Morda bi se bile velesile napram poti Balkanske zveze držale drugače, kakor so se, če bi se ne bilo tako silno mudilo. Po zavzetju Odrina pa so Bolvari z neprijetno naglico ojačali svoje postojanke pred Cataldžo ter očitno kazali, da se pripravljajo prisiliti Turčijo k miru na lastno pest. „Nevarnost“, da udarijo na Carigrad je postajala zopet aktualna. Pridružilo se je skadrsko vprašanje. Na tem mestu smo že izvajali, kako so se evropski diplomati trudili pridobiti balkanske državne za svoje stališče glede Skadra, ter izposlovati pritisk Balkanske zveze na kra-

lja Nikolaja. Cela vrsta drugih okolnosti je vrhutega silila vlekabinete, da opuste vse, kar bi moglo mirovno vprašanje še nadalje zavlačevati.

Zato pomenja odgovor Evrope balkanskim zaveznikom nov diplomatični uspeh sofijskih in belgrajskih državnikov. Velesile akceptirajo od Bolgarije zahtevano mejo, izjavljajo, da so pripravljene sporočiti zaveznikom severne in severovzhodne meje Albanije čim prej, južne in južnovzhodne pa kakor hitro se bodo o njih zedinile. Važne so koncesije v zadevi egejskih otokov. Velesile sicer poudarjajo, da so si pridržale odločitev glede bodočnosti egejskih otokov, vendar pa vstrajajo pri tem pridržku le glede nekaterih otokov, o katerih hočejo še sklepati. Zahtev po vojni odškodnini velesile ne odklanjajo več v tako odločnem tonu, kakor so to delale prej. Skušajo se marveč izogniti direktnemu odgovoru, izjavljajoč, da zankrat ni povoda razpravljati o principu vojne odškodnine, ker pride itak cela zadeva pred pariško finančno komisijo.

Ta točka v odgovoru velesil je edina, ki ovira naglo zaključenje miru. Balkanski zavezniki nikakor niso pripravljeni se odreči vojni odškodnini, ter pripustiti, da se to vprašanje spravi nekako v ozadje in pokoplje v akte finančne komisije, ne da bi bila Evropa že naprej izjavila, da smatra vojno odškodnino za upravičeno. Politični krogi sicer trdijo, da so se morale velesile ozirati tudi na Turčijo, ki pod nobenim pogojem ne mara priznati odškodninskih zahtev Balkanske zveze, in da je bilo v interesu skorajšnje zaključitve miru, ako puščajo evropejski vlekabinete to vprašanje odprto. Že to dejstvo samo na sebi pomenja odličen uspeh balkanskih zaveznikov ter pripušča možnost zaupnih obljub, ki jih lahko dajo velesile balkanskim kabinetom z ozirom na svoje poznejše stališče pri razpravah v finančni komisiji.

Evropejski kabineti pa navzlic temu računajo z eventualiteto, da bo smatrala Balkanska zveza baš radi te točke njih posredovalno akcijo za nesprejemljivo ter se vendarle odločila k novim žrtvam, da sama prisili Turčijo podpisati mir.

Londonska konferenca se je s to možnostjo izrecno bavila ter baje sklenila sporočiti v Sofiji, da bi velesile event. zavzetje Carigrada nikakor ne pripustile.

Balkanski državniki in diplomati velesil so si v enem popolnoma edini: da je treba storiti vse, kar bi pospešilo skorajšno zaključenje miru. Zato se danes splošno izraža mnenje, da bo nota vlekabinetov vendarle priznana za podlago definitivnih mirovnih pogajanj.

Davek od hišne najemnine.

(Konec.)

Mladočeski klub je vložil dva tak predloga na reformo davka od hišne najemnine. Prvi se oprijemlje misli Korytowskega načrta: Kontingiranje, to je zneske, ki jih naj vdobi država iz davka od hišne najemnine je omejiti z določitvijo glavne vsote tega davka; prebitki pridejo v prid občinam, kjer se pobira davek. Glavno vsoto je določiti na podlagi dejanskega davčnega donosa ter jo je le polagoma zvišavati za naslednja davčna leta.

Drugi predlog smo vložili ob predložitvi vladne predloge glede davčnih olajšav za nove zgradbe. S protestom proti tej predlogi, ki napravljajo povsem neosnovano razloček med novimi in starimi hišami, smo zahtevali popolno reformo prav tu di s stališča draginje stanovanj. Sedanjí davek od hišne najemnine, čigar postavki večkratno presegajo postavke ostalih direktnih davkov, je v vsakem oziru zastarel. Zahteva po reformi je utriena v naukih finančne vede, v potrebščinah ali države in avtonomnih korporacij in v potrebni skrbi za socialni prospeh prebivalstva.

Reforma naj se ravna po teh načelih:

1. davek naj se predpiše od čistega donosa ali od čiste porabne vrednosti hiš, in ne od kosmatega donosa ali od vrednosti kosmate najemnine;

2. mala stanovanja naj bodo ali prosta davka, ali pa naj bodo davčni postavki od njih nižji kakor pri velikih stanovanjih;

3. davčni postavki naj se polagoma znižajo po 1/2 % na leto, dokler ne pridemo do 5 % postavka;

4. nove zgradbe, prezidave in prizidki naj bodo kakor doslej 12 let proste davka;

5. amortizacijsko kvoto je določiti v vsch mestih brez izjeme na 30 %;

6. davka je oprostiti hišne melioracije, ki so bile potrebne s higijskega ali splošno koristnega stališča, ali pa, ki jih je naročila pristojna avtonomna ali državna oblast;

7. iz osebne dohodnine dani odbitek 12-5 % je zvišati na 15 % kakor pri zemljiškem davku ter je ta odbitek določiti v zakonu samem. (Tej zahtevi se bo ustreglo pri »malem finančnem načrtu«, v zakonu o ureditvi preodkazov deželam in glede odpusta pri realnih davkih; le predlog češkega kluba, naj se odbitek zviša na 15 %, dokler ne bo davek od hišne najemnine na novo urejen, ni našel milosti v očeh večine fin. odseka);

8. davkoplačevalcu naj se v zakonu zajamči polno pravno varstvo.

Predlog nemškega Nationalverbanda namerava za sedaj le izpremembo postopanja ob izmeri davka, določa objekt in subjekt hišnega davka, pričetek in prenehanje davčne obveznosti, odbitek, ki jih je upoštevati itd.

Drugi predlog nemških poslancev predlaga znižanje davka pri starih hišah. Tarif davčnih postavkov se polagoma do l. 1927. znižuj n. pr. v Ljubljani od 22-5 % do 19 %, pavšalni odstotek za amortizacijo in vzdrževanje pa polagoma zvišaj od 15 % na 30 %.

Predlogi socialističnih poslancev gredo deloma z drugega stališča. Današnji davek od hišne najemnine je predvsem deliti na davek od hišnega donosa in na davek od stanovanja. (N. pr. od 100 K davka pride 10 % kot davek od hišnega donosa, 90 % kot davek od stanovanja v pošte, od tega zopet gotov odstotek kot provizija za inkaso hišnemu posestniku, ki namesto države vrši inkaso najemniku). Čisto drugo funkcijo ima hišni davek od tovarn, delavnic in drugih obratnih prostorov. Ta davek je smatrati za del pridob-

ninskega davka. Stoprav potem, ko smo delili davek na to trojno njegovo funkcijo, bo upravičena daljna delitev davka od stanovanja na davek od luksurijskih, velikih in od malih stanovanj.

To stališče se nekam približuje zahtevam »Splošnega avstr. društva najemnikov«, ki so podane v posebni, nam poslancem ter vladi priposlani, spomenici. Spomenica navaja dve možnosti, kako bi se z znižanjem davka hkratu vstreglo stališče najemnikov. Ena, ki pa nanjo sedaj ni misliti, bi bila, da preide sedanji davek v splošni dohodninski davek; druga pa, da bi bilo davek deliti na davek od najemnine, ki naj ga nosi najemnik sam, in na davek od hišne vrednosti (Hauswert-, Hausvermögens-Steuer), ki zadeva hišnega posestnika.

Za vse te predloge ima vlada gluha ušesa. Glavni argument jej je pač ta ta, da vsled znižanja nastalega izpadka — vlada računa ob danih predlogih na izpadek 30 milijonov — ob sedanjem finančnem položaju vlada ne more pogrešati. Davek od hišne najemnine je za l. 1913 preračunan na 9,610.000 K, 5 % davek na 9,610.000 K.

Kakor omenjam uvodoma tega referata so meščanski poslanci posvetovanje davčnega odseka o znižanju hišnorazrednega davka nameravali porabiti za delno reformo davka od hišne najemnine glede starih hiš. Nadejali so se, da bo agrarna večina odseka pritrdila tudi predlogom mestnih poslancev, videvša, da mestni poslanci kar nič ne ugovarjajo reformi in znižanju hišnorazrednega davka. Zmota. Večina je dosledno odklanjala pozivajoč se na stališče vlade vse v tej smeri stavljenе predloge.

Milost je našel le predlog posl. Friedmana, ki hoče oprostiti drž. davka oni del od hišnega gospodarja povišane najemnine, ki je bil potreben za pokritje zvišanih deželnih ali občinskih doklad. Ako se danes zvišajo doklade in hoče hišni gospodar ta povišek prenesti na najemnika, tedaj gospodar ne pride na svoj račun, ako zviša najemnino samo za znesek zvišanih doklad. Kajti zvišana najemnina ima takoj zopet za po-

LISTEK.

Preslepljeni in oteti.

Napisal Janez Zlomšek.

Vlak je drdal po dolgočasni jesenski krajini, razsvetljen s poslednjimi žarki umirajočega solca. Nestrpnost so že pričakovali vsi potniki konca dolgočasne vožnje, ki je morala utruditi vsakega duševno in telesno. V tem oziru so pač vse lokalne železnice enake: počasno premikanje, ropotanje koles, samotne vasi z enoličnimi hišicami in postaje, druga drugi podobne na las. Se ljudje, ki vstopajo in izstopajo, se ti zde popolnoma enaki, kot bi jih bil že videl na vseh prejšnjih postajah. Človeka utruja ta enoličnost in dušo objame čudna melanholija.

To je občutil tudi Ivan Bregar, ko se je vozil v najbolj oddaljen kot dežele, po dolgočasni jesenski krajini. Naslonil se je v kot in se zagledal v ta brezkončni mrak, ki je polagoma zagrinjal vsokokoli. V vozu še ni bilo luči, dasiravno bi je bilo treba; lokalne železnice namreč tudi s tem varčujejo. Skoro sam je ostal v vozu, vsi drugi potniki so izstopili že na prejšnjih postajah. Ostal je še on in v nasprotnem kotu starejši gospod, čigar obraz je Bregar komaj še razločeval v poltemi.

Ko so se prižgale svetilke, se dvigne starejši gospod s svojega sedea, se parkrat pretegne in se vsede nasproti Bregarju.

»Gotovo greste prav do našega mesteca, mladi gospod,« začne starejši razgovor.

»Da, v mesto grem,« odgovori Bregar. »Pa ni že konca te vožnje. Prvič se peljem po tej strani, a zdi se mi dolga pot kot večnost.«

»O, vsemu temu se človek privadi. Če boste ostali dalje časa v naših krajih, se vam bo pa zdela vožnja po ravno tle železnici proti glavnemu mestu, nekaj posebnega in morda boste vselej težko pričakovali takih hipov.«

Bregarja je to malo dirnilo. Zdelo se mu je, da ta stari gospod ve, kakšna pot je njemu usojena. Zato ga je kar naravnost vprašal: »Prosim gospod, ali vam je znano, če dobim šolskega nadzornika za ta okraj jutri doma?«

Gospod ga je pogledal naravnost v oči. »Da, ravno včeraj je prišel z dopusta. A, oprostite, gotovo ste moj tovariš — učitelj.«

Bregar se je predstavil, istotako njegov tovariš Jožef Strnad, nadučitelj v pokoji.

»In kaj vas je zaneslo tako daleč v naše hribe? Rajši bi prosili v bližino glavnega mesta, saj je bilo letos dosti mest razpisanih tudi za moške prosilce. Hribi vas takoj v kali uničijo duševno in telesno.«

Bregar je z začudenjem poslušal in odgovoril: »Prosil bi bil, a povedati so mi vnaprej, da so že vsa mesta oddana. Zasedle so jih večina učiteljice, ki so bile protežirane.«

»Tako, tako... No, potem pa ni pomoči, tudi če ste z najboljšim uspehom dovršili študije.«

»Imel sem vedno odliko,« odgovori Bregar resignirano.

»Da, da... Že vedo, zakaj vas pošiljajo v samoto, v puščavo, kamor ne zasveti žarek resnice in kulture. Oprostite, da govorim naravnost, dasiravno vas poznam komaj po imenu. Ker nimate v današnjih časih protekcije, ne pridete nikamor, a če stopite v čredo ponižnih ovac, vas bodo protežirali povsodi. Seveda morate potem misliti kot vam drugi ukažejo, delati kar voditelji reko in kreniti na ono stran, kamor so vas pritisnile vaje. Tedaj prava vpražna živinica, brez svoje volje. Mislim, da me razumete. In ker niste dosegli še milosti protekcije, sklepam, da niste še klečeplazili in molili malikov, ampak hodili svoja pota. In svetujem vam, delajte po svoji vesti in poštenju, brez ozira na desno ali levo, in našli boste priznanje pri onih, ki čutijo še kaj človeškega v sebi.«

Vlak je zapiskal in bili so na zadnji postaji v mestecu. Noč je že bila in komaj so se razločevale v bližini ob slabi razsvetljavi prve mestne hiše.

Strnad in Bregar sta šla skupaj po ozkih ulicah proti sredini mesta. Strnad je svojemu tovarišu pokazal gostilno, kjer so bila tudi prenočišča za tujce na razpolago, opravičujoč se, da mu on ne more odstopiti sobe, ker ima samo eno, zase, za ženo in dva otročka. Povabil ga je pa na obisk, kadar bo imel priliko.

Poslovila sta se. Strnad je krenil po temni stranski ulici na svoj dom. Bregar pa je šel naravnost počivat. Denarja je imel še tako malo, da se je bal večerjati. Mati mu je dala zadnje vinarje, ki jih je imela pri hiši, a skoro vse mu je vzela dolga vožnja.

Spavajoč prvič pod tujim krovom, je obšlo Bregarja posebne vrste razpoloženje. Dasiravno je bila postelja prav udobna, kakršne Ivan še ni imel, vendar se mu ni dalo spati. Misli je na svoj dom, če je mogel tako imenovati skromno predmestno hišico, v kateri sta imela on in njegova mati stanovanje, obstoječe iz majhne sobe in kuhinje. Tu sta stanovala odkar je pomnil Ivan. Mati njegova je bila vdova po tovarniškem delavcu. Hodila je h gospodi delat kot postrežnica. S tem bornim zaslužkom je morala vzdrževati njega, ki je študiral, plačevati najemnino za stanovanje in skrbeti za obilico drugih potrebščin, ki jih neobhodno rabi tudi najmanjša družina.

Ivanu se tedaj ni najboljše godilo za časa študij. Dostikrat je moral zjutraj brez zajtrka v šolo — slučajno

ni bilo ne mleka, ne denarja; če ni bilo matere opoludne zaradi preobilega dela domov, si je moral tudi kosilo pripraviti sam. Tako sta v bedi in trpljenju oba komaj pričakovala, da bi on dobil službo. In sedaj je prost teh skrbi. Že je na potu v svet, v rokah ima dekret imenovanja v zadnji kot dežele, kajti vsa lepša mesta so bila že vnaprej zasedena s tovariši in tovarišicami, ki stoje vladajočim krogom bliže kot on — sin ubogega delavca in še ubožnejše matere. V užaljeni spomin so mu prišle tudi besede sošolca, sina premožnega meščana, ki se mu je izrazil takoj po maturi: »Kaj ti pomaga, če si se trudil za odliko? Vidiš, jaz sem komaj zlezal, a imam že zagotovljeno službo, kakršne ti gotovo ne dobiš. Moj papa je šel k nadzorniku, glavarju in še k nekim gospodom in obljubili so mu, da dobim gotovo jaz to in to mesto. Tako je treba delati: pripogibati se moraš, potem se pa pobirajo darovi...«

Ivanu se je študilo to govorjenje in od takrat je preziral tovariša, o katerem že od nekdaj ni imel dobrega menja.

Taki spomini so prihajali v Bregarjevo dušo, ko je prvič spal pod tujim krovom. Šele pozna noč mu je prinesla blagodejno spanje, ki človeka objame po trudopolnem potovanju.

(Dalje prihodnjik.)

sledico višji državni davek, s tem pa posredno zopet višje doklade. Načrt zalona, ki je pasiral davčni odsek, namerava torej doseči, da država ne bode deležna na povšku onega dela najemnine, ki ga hišni gospodar navali na najemnika v svrhu kritja zvišanih doklad.

Pač pa je davčni odsek izvolil odsek referentov (städtische Referentenkomitee), ki imajo nalogo pregledati in urediti vse samostojne predloge glede reforme davka od hišne najemnine ter eventualno izdelati enoten načrt. Takoj v prvi seji tega komiteja — 1. aprila (!) — je vladni zastopnik zopet označil svoje odklanjajoče stališče. Poročevalci so vzlic temu nadaljevali svoje delo, stopili v stik z organizacijami hišnih posestnikov kakor tudi z zastopniki trdovratne finančne uprave in upati je, da bo izdelan načrt še pred koncem tega meseca. Komite se sestane zopet na sejo 15. t. m.

Namen tega mojega poročila je torej tudi ta, da opozorim prizadete udeležence — in to so poleg hišnih posestnikov tudi najemniki stanovanj — na posvetovanja omenjenega odseka in na delo, ki ga vrši ta odsek. Delo je velikega pomena tako z gospodarskega, kakor socialnega vidika. Ne prikrivam si pa, da bo stalo mnogo bojev, zlasti s finančno upravo, predno pridemo do zaželenega cilja. Zakaj nad socialno, gospodarsko, davčno in stanovanjsko politiko stoji — fiskus.

Vojna na Balkanu.

Skadersko vprašanje.

Glede odpoklica srbskih čet izpred Skadra poroča pariški »Matin«: V petek so obiskali srbskega ministrskega predstavnika francoski, ruski in angleški poslanik. Prva dva sta prijateljsko nasvetovala, da naj srbska vlada odredi, da zapuste srbske čete svoje pozicije pred Skadrom. Angleški poslanik pa je baje kategorično izjavil, da zahteva Angleška, da se Srbska ukloni zahtevam veleisl. Če bi Srbija še nadalje kljubovala, bi ji odtegnila Angleška svojo pomoč. V ministrskem svetu, ki se je takoj nato sestel, se je kralj Peter pritožil proti posopanju Angleške, Pasić pa naglašal, da je za Srbijo potrebno, da si pridobi blagohotnost Avstro-Ogrske in da živi s svojo sosedo v dobrih odnosih. Končno sta glasovala vojni minister in notranji minister za to, da naj se srbske čete izpred Skadra vrnejo v domovino. V Prizrenu se širi sedaj vest, da so Črnogorci tudi pripravljeni odnehati od oblegovanja Skadra, zahtevajo pa, da se Skader vda veleislam, ker je sicer vsako prekinjenje obleganja nemogoče in bi imelo tudi značaj, kakor da bi bila oblegovalna vojska poražena.

Zaradi odpoklica srbskih čet izpred Skadra vlada v Črni gori veliko razburjenje proti Srbiji, pa tudi proti Rusiji vlada nezadovoljnost. Nezadovoljnost srbskih vladnih krogov z rusko oficijalno izjavo se čita iz oficijalnega »Glasa Črnogorca«, ki pravi: Obžalujemo, da moramo naglasiti nekaj točk, ki samo dokazujejo mnenje, da ruska diplomacija ni natančno informirana. Spominjamo n. pr. na točko, glasom katere je dobil kralj nasvet, da naj ne zasleduje osebnih namenov in da naj ne prisili Črnogorcev, da prinašajo za te namene žrtve. Gotovo kralj ne bo hotel videti v teh besedah hujšanja ljudstva proti kralju, ker bi bilo to v nasprotju z vsemi zakoni morale. Zato tudi pripisujemo to točko popolni neinformiranosti v ruskem zunanjem ministertvu. V Črni gori je narodova volja identična s kraljevo voljo. Stremljenja obeh imajo samo čast in blagor domovine pred očmi. Kar se tiče trditve, da hoče kralj zaplesti Rusijo v evropsko vojno, izjavljamo temu nasproti, da kralj ni prenehal prositi Rusijo, da naj se ne spušča v vojno edino zato, da bi prišla Črni gori na pomoč. Uradni dokumenti, kakor oni z dne 14. februarja in 12. marca to dovolj dokazujejo. Bili bi cesarski vladi tudi hvaležni, če bi imenovala svoje dokumente. Črna gora je s carsko vlado ene misli, če izjavlja, da se ne sme preliti niti kaplja ruske krvi, če tega ne zahtevajo interesi ruske domovine. Tudi Črna gora ni nikdar prelivala dragocene krvi svojih sinov, razen če je to zahtevala čast in blagor domovine, njene narodne svetinje in njena slavna preteklost. Blagohotnost, ki jo je izkazoval car Črni gori s tem, da jo je podpiral s pošiljankami žita v vojni potrebah, je črnogorski narod globoko ganila, ravno tako pa so narod ganile tudi vroče simpatije ruskega naroda vseh slojev, ki jih še sedaj izkazuje Črni gori.

Blokada črnogorske obale se med tem nadaljuje. »Pall-Mall-Gazette« pa piše, da so dobili poveljniki blokadne brodovja nove instrukcije in da je pričakovati bolj praktičnih sred-

stev. Ravno besede »boli praktična sredstva« dajo dosti misliti. Najbližje je domnevati, da se je blokada izkazala za nepraktično, ker ni imela onega učinka, ki so ga pričakovali. Blokada morda ni bila popolna, ali pa zato ni učinkovala, ker Črna gora ni navezana na aprovizacijo z morske strani. Ali se bo blokada sedaj raztegnila do Drača, ali pa bodo izkrcale vojne ladje moštvo ob črnogorski obali, to je še zavito v meglo. Zdi se pa, da bodo velesile raztegnile blokado tja doli do Drača, ker izkrcavajo sedaj vse ladje, ki vozijo za oblegovalno vojsko pred Skadrom živila, tam svoj tovor.

Tudi parnik »Vila« Ungaro-Croate je izkrcal v Draču kakih 1000 stotov slanine in že se pripravlja Črna gora, da dobiva vsa svoja živila preko Drača.

Blokada pa je imela še drugo posledico. Črnogorske oblasti so odredile, da morajo plačati avstrijski kmetje iz Sutomora in Spice vse blago, ki je kupujejo v Baru, dvakrat tako drago kolikor je blago vredno.

Vsi prebivalci Bara in okolice se zalagajo z živili za delj časa, ker pričakujejo, da bo blokada še dolgo trajala.

Solun.

Iz Soluna prihajajo poročila, ki bi utegnila vzbuditi dvome o zavezniki zavednosti Grkov. Tako poročajo, da je odšlo več grških bataljonov na progi Solun-Dedagač do Salmana, da preprečijo, da bi prišlo 20 tisoč Bolgarov, ki se bližajo izpred Odrina, v Solun. Baje se je že začel boj med Bolgari in Grki.

Glede bodočnosti Soluna je govoril v Sofiji ravnatelj statističnega urada Popov ter izjavil: V bolgarskih rokah bo Solun edino veliko pristanišče Bolgarske. S tem, da se zgradi most čez Donavo in da vpelje Bolgarska specialno tarifno politiko, bo Solun potegnil na sebe, vso trgovino srednje in vzhodne Evrope. Z rednimi paroplovnimi zvezami bo pristanišče centrum bolgarske trgovskega ladjeva in bo šlo v svoj rajon Albanijo, Srbijo in Romunsko zlasti zaradi ugodnih pogojev, ki jih bo mogla ustvariti Bolgarska za trgovino s temi deželami. Če pa Solun ne bo pripadel Bolgarski, bo postal pristanišče samo lokalne vrednosti. Kot mednarodno pristanišče izgubi Solun popolnoma svoj sedanjí značaj. Vse balkanske države bi ne mogle trpeti takega trujega pristanišča, ki bi bilo največji sovražnik njih narodnih interesov, njih narodne industrije, in vsi balkanski narodi bi samo skušali škodovati temu pristanišču. Veleisle pa bi se odpovedale, da ščitijo interese svoje trgovine in industrije, ideji internacionalizacije.

Popov je končal svoja izvajanja z izjavo, da bi bilo otročje sklicevati se na dejstvo, da so Grki prvi zasedli mesto. Zavzetje tega ali onega mesta med vojno še ni naslov za posest. Tudi Solun je padel tako, kakor druga mesta pri Lile Burgasu. Solun je glavno mesto Makedonije, tedaj bolgarskega ozemlja. Solun je za Bolgarsko neobhodno potreben. Če Bolgarska Soluna ne dobi, si bo vedela ustvariti konkurenčno pristanišče, čegar procvit bo uničil Solun.

Izpred Skadra.

(Črtice.)

Bušati, 4. aprila.

Grške ladje, ki so pripeljele semkaj srbska pojačenja, so že zopet odplule iz Sindžina (Sv. Ivana Medovanskega).

Dnevi so vedri, jasni in topli, ali vendar — dovolite, da vam to povem: Tu je pritisnila sedaj gosta megla, in ničesar ni mogoče videti, kar se sedaj godi tu med nami...

Več ne morem povedati.

Oblegovalna vojna je dovolj dolgočasna, toda zame, ki sem šele nekoliko dni tukaj, ima mnogo zanimivosti. Zlasti so zanimivi večeri. Turki obsevajo položaje z reflektorji, semtertja zagrmijo kak top, na Tara-bošu pa zagrohočejo mitraljeze.

Toda to niti malo ne vznemirja vojakov.

Povsodi se čuje godba in petje in pleše se kolo.

Razume se samo ob sebi, da si je srbski vojak spesnil svoje posebne pesmi.

To-le pesem pojo sedaj vojaki: »Oj, Draču, ti varoš lepa, Zbog tebe se sva Evropa cepa, Dunave, Dunave, tiha vodo hladna, što stojiš, što misliš, što se ne razlevaš?«

Sredi te hrabre in junaške vojske mora živeti tudi tak dolgočasnež, kakoršen sem jaz...

Z največjim užitkom poslušam, kako se razgovarjajo srbski in črnogorski vojaki. Popolnoma je izginila ona megla, ki je nekoč padla sredi med nje. V tej vojni so se našli, naučili so se ceniti drug drugega in vzljubili so se.

Srbski vojaki govorijo: »E pa so Črnogorci junaki in dobri ljudje. Samo so veliki siromaki. Zaslužili bi, da jim da Bog zemljo, ne kakršna je ta, kjer dvakrat rodi, marveč tako, ki rodi celo trikrat vsako leto.«

Črnogorci pa pravijo: »Bože moj, kako silni in močni so ti Srbi! Pa vsega imajo dovolj! In pravi Srbi so to s Kosovega. Pa hvala Bogu, da smo se tako lepo sporazumeli!«

Tako govorijo srbski in črnogorski vojaki drug o drugem...

Izmed bojev, ki so bili pred par dnevi na vseh položajih okrog Skadra, je bila najstrašnejša borba na Tara-bošu.

Črnogorci so osvojili več zelo važnih utrdb na samem vrhu Tara-boša. Imeli so bataljon, sestavljen iz vseh drugih bataljonov, sami izbrani junaki.

Skoraj ves ta bataljon je padel, ker je prodiral na čelu vseh drugih. V črnogorskem taboru je polno starcev.

Ti starci so sestavili posebno četo, ki si je naredila nalogo, da bo v turške rove metala bombe.

Ta četa starcev je z bombami rušila tudi bodeče žice pred rovi in okopi. Starcem se je stvar lepo posrečila: razbili so z bombami žice v dolžini 10 do 12 metrov.

Skozi to odprtino je navalila vojska in osvojila okope, dasi so jo Turki obsipali z mitralješkim ognjem.

Naravnost čudno je to, da je pri tem skoraj vsa četa starcev ostala živa.

Oni mladi vojaki, ki so na Bardanjolu opravljali ta posel, so malodane vsi popadali. Starci so pač bolj hladnokrvno in bolj večje opravljali svoj strahovit posel z bombami.

Sedaj se spominjam starega Črnogorca, s katerim sem govoril v Ljubani celo uro in ki mi je rekel: »Ako morem vreči med turške žice in rove bombo, to je vse, kar mi je še mogoče storiti.«

A ta starček je inel na hrbtu najmanj 75 let.

Ce je res opravil svoj posel z bombo in ostal živ?

Kako bi bil vesel, ako bi ga še enkrat videl!

Jaša Tomić.

Splošna stavka v Belgiji.

V ponedeljek se začne v Belgiji generalna stavka. V tako skozinsko industrijski deželi, kakor je Belgija, je generalna stavka velikanskega gospodarskega in političnega pomena. Namen generalne stavke je, izvojevati enako volilno pravico. Belgija ima pač splošno volilno pravico, nima pa enake. Delavec na primer ima samo en glas, frančiškan pa tri glasove. Leta 1893. so belgijski delavci s stavko dosegli, da je bil odpravljen prejšnji volilni red, ki je slonel na podlagi cenzusa, sedaj gre do v boji zoper klerikalno volilno pravico, ki daje ogromni večini prebivalstva le en glas, drugim pa po dva, tri in celo štiri glasove. Ta krivični volilni red so uveljavili klerikalci in klerikalci ga tudi branijo do skrajnosti. Vsa pogajanja, ki so se vršila sedaj več mesecev, so se razbila ob trmi klerikalne stranke in tako je prišlo do generalne stavke. Klerikalci upajo, da se bo delavstvo v dnevih pomanjkanja in trpljenja vsled odpadlega zaslužka spozabilo in vpriporilo izgred, ki bi jih klerikalna vlada s krvjo zadušila in v krvi potopila socialistično gibanje vsaj za mnogo let, toda soc. demokratije so se dobro organizirali in upati je, da se klerikalna upanja izjalove. Vsekako bodo prihodnji tedni velikanskega pomena za Belgijo.

R atentatu na španskega kralja.

O atentatorju Allegreju se izve, da je bil od leta 1908. oženjen z neko delavko. Potoval je tudi večkrat na Francosko. Iz Barcelone, kjer je stanoval s svojo ženo, je nekoč izginil in se je mudil tri mesece v Cerbere. Tam je začel bolehati na živcih, vsled česar ni bil potrjen k vojakom. Bil je tudi večkrat brez dela, zlasti ker je bil zelo hude jeze in se ni mogel z nikomur razumeti. Tudi svojo ženo je zelo pogosto pretepal. Kakor poročajo iz Madrida, pa njegova žena ni samo vedela, da namerava izvršiti atentat na kralja, marveč ga je celo spodbujala. Preiskovalni sodnik je dobil prepričanje, da je atentator popolnoma nesamostojen človek, na katerega je prav lahko vplivati. Na videz je Allegre popolnoma ravnodušen, je s slastjo, kadi in se pogovarja s stražami.

Francoz Pac taji vsako udeležbo na atentatu ter pravi, da je konservativni monarhist. V njegovem stanovanju so našli veliko sliko Lacierva. Povodom ponesrečenega atentata je dobil kralj Alfonz z vseh strani

čestitke. Čestitali so mu grof Stürgkh, tudi Lukacs in Berchtold in bolgarski ministrski predsednik Gešov.

Štajersko.

Iz Zidanega mosta. (Südmärkovi.) Ko se je usanovala tu podružnica C. M. D., h kateri je pristopilo osobito mnogo železničarjev, ni dala žilica nekaterim zidamoškim heilovcem poprej miru, dokler niso ustanovili »Südmärkine« podružnice. Slišimo, da silijo nekateri nemškutarski službodajalci celo svoje posle v to društvo, da bi se izkazalo na Zidanem mostu čim več »narodno zavednih« Nemcev. Pa za heilarijo so tod slaba tla in svarimo nekatere, naj se nikar preveč ne trudijo s hujškarijo proti Slovencem, od katerih živijo.

Iz Celja. Celu Spodnje Štajersko je zadela že napovedana ujma: ponoči od nedelje na ponedeljek se je res zjasnilo in pozeblo je vse po sadovnjakih in vinogradih. V Celju je padla temperatura do 3° pod ničlo in je vse pomrznilo kakor v najhujši zimi. O nastali škodi še nimamo cenitev, mora pa biti vsled bujno razvite narave zelo velika. Ljudje so obupani, povsod se slišijo tožbe. Slaba letina bi nas zadela v tej vseobči gospodarski krizi tem težje.

Iz Celja. (Javno predavanje.) Na prošnjo »Zveze narodnih društev« je predaval profesor dr. Leopold Poljanec iz Maribora v soboto zvečer v čitalniških prostorih »o biserih«. Dasi je bilo predavanje znanstveno, si je vendar znal ohraniti predavatelji napeto zanimanje poslušalcev do konca. Slišali smo ta večer, kako lepo in naravno se da porabiti našo materinščino tudi za znanstvena predavanja. Predavatelju prisrčno hvalo in zaslužno priznanje!

Iz Celja. (S n. e. g.) V petek ponoči je pričelo snežiti; jutraj so bile vse gore okoli Celja pobeljene. Čez dan in pa zvečer je padel sneg tudi v dolini in sicer nekaj centimetrov visoko. Temperatura je padla danes, v nedeljo jutraj, na 2° R. Sneg je napravil že sedaj po sadonosnikih veliko škodo, ker se je drevje pod težkim snegom lomilo. Ako se zjasni, pa se je bati slane in vinske ter večina sadne letine bo proč.

Iz Št. Petra na M. s. nam poročajo, da se je ustanovila na inicijativno naprednega političnega društva za šmarski okraj ljudska knjižnica, katera prične prihodnjo nedeljo dne 20. aprila poslovati.

Iz Šmarja pri Jelšah. Društvo za otroško varstvo in mladinsko oskrbo za šmarski sodni okraj ima v četrtek dne 24. aprila ob 3. popoldne svoj občni zbor v poslopju šmarske okrajne sodnice soba št. 16.

Drobne novice. V Brežicah se sprejme do konca maja pri c. kr. okr. sodnji pomožnega pisarja. Plače je 2 K 50 v na dan. — Iz Dobrne nam poročajo, da se prične letos vsled sklepa štajerskega deželnega odbora kopalska sezona dne 26. maja in trajajo znižane cene do 26. junja. Nekatera potrebna popravila še namreč niso gotova. — Iz Maribora nam poročajo, da je izdalo okrajno glavarstvo na občine odlok, v katerem so potrebne instrukcije za omejitve poslovanja neizprašanih babic, ki so s svojo nevednostjo zakrilele že marsikatero bolezen in nesrečo. — Iz Brežic. Ob hrvaško-štajerski meji se klati neka družba hrvaških tatov, ki je izvršila že več držnih vlovov. Tako je vlomila pri nekem trgovcu v Dobovi in ukradla raznega blaga za 4200 K. Blago so tatje odpljeli z vozom. — Iz Vranskega poročajo, da so neznani hudobneži poškovali ob državni cesti kakih 30 triletnih sadnih drevesc. Nekatera so odžagali, druga odlomili. Erar ima več sto kron škoda. — Iz Gradca. Cesar je podelil poštnemu nadsvetniku pri poštnem ravnateljstvu Aleksandru Sedigu ob upokojitvi naslov dvornega svetnika.

Iz Celja. V nedeljo zvečer je priredila Narodna godba v gostilniških prostorih Narodnega doma pod vodstvom novega kapelnika g. Vlacava Engererja koncert. Igrali so večino slovenske komade, katerim je občinstvo burno aplavdiralo. Pomnoženi orkester Narodne godbe se je pa tudi odlikoval z izbornim izvajanjem posameznih komadov. Vsi trije gostilniški prostori so bili natlačeni polni. Občna želja je, da bi se taki večerni koncerti Narodne godbe v Narodnem domu večkrat ponovili.

Koroško.

Celovec. Kakor se je to že zgodilo je zahteval župan dr. Metnitz tudi tokrat od Čitalnice, ki je prosila v slov. jeziku za dovoljenje, da pri-

redijo mariborski igralci pod Čitalnično firmo neko igro, da se vloži prošnja v nemškem jeziku. Čitalnica se je obrnila takoj na dež. predsednika s pritožbo in ta je igro dovolil, kakor se je to tudi že zgodilo. Župan se postavlja na stališče, da ga v prenešenem delokrogu nihče ne more siliti, da reši slovenske prošnje, če je tudi upravnno sodišče že enkrat razsodilo, da mora celovski magistrat slovenske vloge sprejemati, kar navadno tudi stori. Toda za županom so volilci in dr. Metnitz želi se prostovoljno posloviti od županskega stolca. Pri deželnem predsedniku je interveniral najprej dr. Rožič, ki je dobil zagotovilo, da se igra sme vpriporiti. Pozneje se je radi županovega postopanja oglašil pri predsedniku tudi dr. Brejc. Vse to je precej umevno, toda naravnost čudno se nam zdi, da je imel g. predsednik s pismeno rešitvijo take težkoče. Očividno mu je bila zamera pri županu in indirektno pri nemškem občinskem svetu neprijetna. Ali si je razne posledice samo domišljeval, ali mu je župan grozil — se ne ve. Pač pa so v vladni palači jako intenzivno študirali pravo formulo pismene rešitve, napravili več konceptov, se obrnili celo na nekega gospoda iz deželnege odbora in končno celo — na ministrstvo! Zaradi male popoldanske predstave v slovenskem jeziku — take zmešnjave — to je pristno avstrijsko. Srečni Albanci!

Odlikovanje. Vojaske zaslužni križec sta dobila v Celovcu stotnik 17. pešpolka Ivan Fidemuz in praeses upravne komisije lovskega bataljona 19. stotnik Gustav Brošer.

Požar. Na Hajdini pri Celovcu je pogorelo posestvo M. Jančiča. Zgorela je hiša in gospodarsko poslopje. Živino so rešili. Škoda znaša 6000 K. Ogenj je zarezal 4letni deček, ki se je igral z žigalicami.

Tatinsko družbo, obstoječo iz 6 mladih fantov v starosti od 18 do 27 let, so aretirali v Celovcu. V zadnjem času so bile tatvine v mestu in okolici na dnevnem redu. Tatovi so bili zelo predrzni, obenem pa tudi zelo previdni, tako da jim policija dolgo ni prišla na sled. Še le včeraj se je posrečilo žendarmiji pri Sentpetru blizu Celovca, da je zasačila celo družbo in jo zajela na nekem kozoletu.

Ustrelil se je v Volšperku krojaški mojster H. Mitterdorfer. Našli so ga mrtvega, vzrok samomora ni znan.

Ponarejeni groš je prinesel mlinarski učenec Ludvik Črepec v tobakarno v Volšperku. Groš je bil slabšo ponarejen iz svinca. Fanta so aretirali in je priznal, da je naredil za poskušnjo dva groša. Enega slabšega je vrget v vodo, z drugim pa je poskušil svojo srečo v tobakarni.

Tat na kolodvoru. Na celovškem kolodvoru so ukradli neznani tatovi 13 žakljev briketov. Škoda znaša 32 kron 50 vin.

Primorsko.

Iz finančne službe. Oficijal užitninskega davčnega urada Karl Mioni je imenovan za oskrbnika, finančni komisar II. razr. Mirko Breberina za komisarja I. razr. in Ivan Binder za kancista.

Osebnе prejembe pri Južni železnici. Prestavljen je asistent G. Bianchini iz Tridenta v Trst, kot uradniški aspirant pa je sprejet Štefan Jarc in sicer v Sežani.

Požar v Podbrdu na Goriškem. Dne 12. t. m. ob 1. jutraj je izbruhnil v hiši Jurja Muhnika velik požar, ki je pretil vpepeliti tudi še dve drugi hiši in šolsko poslopje. A zahvaliti se je treba hrabri podbrški požarni brambi, katera je vse svoje junaške moči zastavila, da je lokalizirala ogenj, prizadetemu rešila kar je bilo v pritičju in v I. nadstropju, banki pa mnogo denarja. Požarna bramba je s svojim prvim nastopom pokazala, da se nahajajo v njej čile, neustrašne moči, ki razumejo, izpostavljaje lastno življenje, rešiti svojo nalogo vestno in častno. Le tako naprej po začetni poti! Sosednim vasem posvetujemo, da si ustanove gasilna društva. Pomen in korist spozna in uvideva človek še le v sili in stiski.

Grozen zločin blazneža. V ulici Remota v Trstu se je izvršil strašen zločin. Mehanik Franc Šlager, 33 let star, Tržačan, zaposlen v tržaškem tehničnem zavodu, oženjen in sicer jako dober moč in skrben oče, je neudoma zblaznel. Vrnil se je nenadoma nepričakovano domov. V kuhinji je dobil svojo ženo, svojega poldrugo leto starega otroka in 73 let staro tačo. Pograbil je kuhinjski nož in ga zasalil ženi globoko v trebuh. Žena je padla in obležala v mlaki krvi nezvestna. Nato je skočil blaznež k otroku in mu zasalil nož v prsa. Tašča starka je skočila v tem k zetu in

mu hotela iztrgati nož iz roke. Toda blaznež jo je sunil v pleče in jo težko ranil. Nato je bežal na ulico. Ko je videl stražnika, je stopil k njemu in mu čisto mirno rekel, da je celo družino poklal. Stražnik ga je aretirал. Ko so prišli na mesto nesreče, je bila žena še mrtva, otrok je umrl na poti v bolnišnico, starka pa bo tudi podlegla rani. Slagerja so aretirali in ga pazno čuvali. Snoči je skočil nenadoma s postelje in se je zaletel z glavo v zid tako silno, da je obležal nezvesten. Odpeljali so ga v bolnišnico. Bržkone tudi on ne bo več okrevljal.

Podlo maščevanje. Že večkrat smo poročali pod tem naslovom, da so neznani zlikovci napravili po istrskih vinogradih velikansko škodo na ta način, da so porezali vinske trte in izruvali mlada drevesca. Prebivalstvo je prosilo že tudi za vojaško pomoč. Nato je bil nekaj časa mir. Pred par dnevi pa so se zlikovci zopred par dnevi pa so se zlikovci zopred pri Sv. Lovrencu porezali posestnikom Matosovičem 37 vrst trt, ki so bile vredne 1200 kron. Kot osumljenca so aretirali Vita Soldatiča in brata Martina in Šimna Matosoviča. V vinogradu Tomaža Vilana pa so porezali še neznani zlikovci 56 vrst trt in izruvali 18 mladih orehov. Škoda znaša 1600 kron.

Dalmatinski deželni kulturni svet je dobil v Zadru krasno novo uradno palačo, katero so v nedeljo slovesno otvorili. Pri otvoritvi je bil navzoč namestnik grof Attens in več zastopnikov civilnih in vojaških oblasti.

Prepovedani in dovoljeni trakovi. Včeraj smo priobčili pod tem naslovom vest, da so dijaki v Splitu prepovedali nositi čepice z napisi Jugoslavija, Balkan, Skader, Kuma, novo in tako dalje. Dijaki so nato oddali napise: »Živela svobodna Albanija!« katerih napisov pa jim niso prepovedali. Bos. korespondenca piše, da se to ni zgodilo samo v Splitu, marveč skoro po vseh dalmatinskih mestih. Tako kakor v Splitu, so prepovedale oblasti tudi drugod nositi take čepice. — Poleg tega so prepovedale oblasti okrasiti javno ose z zastavami in drugim okrasom. To prepoved so oblasti v nedeljo za tri ure preklicale in sicer po običajni letni Josipove prošnje po mestu.

Stavka na Reki. V nedeljo se je začelo veliko zhorovanje, katerega se udeležili delavci vseh kategorij. Ta se posvetujejo glede simpatij in stavke zaradi izprtih delavcev v železnici »Danubius«. Delavci so se enili pričetni nova pogajanja, ker se ni še ugoden čas za splošno stavko.

Dnevne vesti.

— **Bojimo se!** Za enkrat »Preporodu«! Umestno je nekaj splošnih opomb. Naš naraščaj je dandanes nazvnaprav pomilovanja vreden. Do sedaj je bil raztrgan na tri kose; v sedanjem času pa se je raztrgal na štiri. Naši mladeniči, katere vsi ljubimo, so zagazili v nekaj vrtnice. Stavljajo jim vprašanja: »Ali ste Avstrijci?« »Sertiti suflerji jim šepetajo na uho: »Odgovorite, da ste republikanski Jugoslovani!« »Ali ste Slovenci?« »Sutjerji: »Odgovorite, da ste Jugoslovani!« »Kak namen imate?« Suflerji: »Vse svoje moči posvetiti v to, da postane trg svetega Stefana na Dunaju slovenska last, kar je enkrat že bilo!« In tega šepetanja ni konca ne kraja, tako, da ni čuda, da v mladih glavah kipi in vre, kakor v loncu, kamor so se nametale vsemogoče reči. Kak je izhod iz te čarovniške kuhinje? Mladenč postane nekaj anarhist, kateremu leži Slovanstvo in Avstrija v blatu. Ali pa blaznež ter prične izdajati »Preporodu«. V Slovencih pa malo kdo ve, kaj je ta »Preporod«, kateremu je glavni naročnik državni pravdnik. Kar pa se pisari v tem lističu, je norost, tem večja norost, ker se pisari še v namenu, da se naša mladina spiele na steze, ki vodijo v jejnišnico ali blaznico. Zatorej bi bili brez vsake vesti, če bi tega zapeljivca naše mladine ne preganjali kot steklega psa, ki nima pravice do življenja. Ne ugovarjate nam: to so otroci! Naj so otroci, ali z ognjem se igrajo pod slamatno streho. Mi pa naj bi mirno gledali! Nikdar! Za to nam je naša mladina preljuda! Nekateri koketujejo s to »revolucionarno« mladino, kakor na primer g. V. K. v svojih »Vedarijah«, kjer so boji o »Preporodu« črtniti pametno besedo, katere je edina na mestu. Mi pa se v »Preporodu« zaviti »revolucionarnskih« Jugoslovancev prav čisto nič ne bojimo ter brez ovinkov povemo, da je ta tiskana cunj v škodo stranki in narodu. Sedaj stvar sicer še ni daleč prišla. Kakor rečeno, krog naročnikov »Preporoda« ni mnogo širši od kroga njegovih pisavev. Iz zanesljivega vira pa vemo, da se vse, kar se v »Preporodu« zaplenja, v dobesed-

nihi nemških prevodih pošilja v ministrstvo, kjer služijo ti prevodi v dokaz, da se pripravljajo upori na Slovenskem. Ali naj pametni ljudje na Slovenskem kaj takega mirno prenašajo? Ali naj čakamo, da nam ti politični paglavci v resnici zapalijo streho nad glavo? Cisto gotovo ne bomo več mirno gledali tega »prerojenja«, ker danes dobro poznamo tiče, ki so nam znosili to gnezdo v Ljubljano. V ozadju tiči nekaj tistih »jugoslovanskih« elementov, ki so nekdanj zanašali v Ljubljano visoko svojo gospodarsko politiko. A kako je crkala ta gospodarska politika na smetišču! Ko so tam popolni bankrot doživeli, pa prihajajo z visoko državno politiko, s pravih nestvorom, ki ne more doživeti drugega konca, nego da bo klavarno crkal na gnojišču! Tako bo, pa prav nič drugače! Vojskovati se proti temu nestvoru, nam bo čast in veselje!

— **Bojimo se!** List »Dan« se silno moti, če meni, da nas bo z očitanjem starosti in denunciacijo na zgoraj ugnal. Da je človek star, ni nobena sramota, samo da se je starost dosegla v poštenosti in pameti. Če je pa mladost največja dobrota, morali bi slovensko politiko voditi mladiči, ki nosijo zadej prekleane hlačiče. In skoraj imamo včasih vtisk, da sedi nekaj takih mladičev v redakciji neodvisnega dnevnika! Denunciacija! Ta očitek je vsikdar refugium, če ni drugega izhoda! Premalo nas poznate, ako mislite v veliki svoji navjivosti, da nam bodete s tako slamo usta zamašili! Sicer pa je pri javnih tiskovinah vsaka denunciacija sama ob sebi izključena! V drugem pa smo na jasnem. Mi smo praktični Jugoslovani, zatorej nam je Jugoslovanstvo pojem, ki se od naše države ločiti ne da. »Dan« pa je drugega mnenja, tako, da si stoji nasproti mnenju proti mnenju. Mi hočemo svoje mnenje energično zastopati, kar je za praktično politiko edino porabno, edino mogoče! In gospodje pri »Dnevnu« se bodo prepričali, da bode zmoglo naše mnenje, kar je tudi edino pametno!

— **Klerikalci in »Glavna«.** Ker »Slovenec« na temeljito študijo deželnega odbornika g. dr. Trillerja ne upa stvarno odgovorjati, mi očitaj, naj bi se raje pobrigal za nesrečne žrtve »Glavne«. Vsa otrok ve, da bi zamogla izposlovati v tem pogledu pomoč le skupna, energična akcija naše državnoborske delegacije, v kateri imajo klerikalci 1/10 večino, pa doslej nalašč niso hoteli ničesar storiti, akoravno »Glavna« ni bila niti vključena v napredni Zvezi slovenskega združenja. Dovolj, da je večina žrtve iz naprednega tabora, — pa preneha vsak čut krščanskega usmiljenja do bližnjika! Da je bila izdatna pomoč ob energični akciji klerikalnih poslancev dosegljiva, to dokazuje prav slučaj Laški trg. Tudi deželno-zborski sklep, da se dovoli za žrtve 50.000 K, je ostal doslej na papirju, in ni dvoma, da se bo izvršil svojčas strogo strankarsko. — Klerikalci naj tedaj spričo katastrofe »Glavne« pred vsem store svojo lastno človeško dolžnost, potem naj se obregajo ob druge. — Kar se tiče špeciialno dr. Trillerja, bodi mimogrede omenjeno, da je bil on tisti, ki je izposloval v »Ljubljanski kreditni banki« sklep, da banka takoj izplača v polnem obsegu vse manjše vloge do 300 kron z obrestnim vred. Na ta način je žrtvovala banka iz svojega v prid največjim vlagateljem okroglo 30.000 kron — toda plemeniti »Slovenec« se je tudi iz tega sklepa norčeval in ni ga bilo klerikalnega zavoda, ki bi bil sledil lepemu zgledu »Ljubljanske kreditne banke«, ki je tudi na drug način že rešila gotovega poloma celo vrsto žrtvev »Glavne«. Hic salta. »Združna zveza«, ki si prejela samo iz deželnega vseučiliškega zaklada v treh kratkih letih nad 100.000 kron darila, poleg tega nad 50.000 kron podpore. In pa »Ljudska posojilnica« z dragoceno deželno garancijo. Saj so tudi žrtve »Glavne« kot deželni davkoplačevalci doprinali k tem darilom.

— **Slab spomin imajo pri »Slovencu«.** Poslanec dr. Ravnihar je v pogovoru z dopisnikom češkega lista »Narodni Obzor« med drugim konstatiral znano resnico, da so bile simpatije našega preprostega ljudstva za balkanske Slovence tako elementarne in odločne, da se je pred njimi morala umakniti celo spekulacija S. L. S., ki se je spočetka z drugimi krščanskimi socijalci stavila na stran Turkov. »Slovenec« se je zaradi tega zelo razhudil, napadel dr. Ravniharja in slovesno proglasil, da je poštenost in pravica prvi pogoj klerikalne politike. O poštenosti in pravičnosti klerikalne politike se ne bomo s »Slovencem« čisto nič prerekali, saj čuti to poštenost in pravičnost klerikalne politike vsa dežela dosti bridko. Le slabemu spomnu »Slovenca« moramo priti nekoliko na pomoč. Naj pogleda »Slovenec« v svoja preda in prebere, kako je časih psoval Srbe, na pr. ob aneksijski krizi, kako

je pisal o veleizdajniškem procesu in kako se je začetkom vojske zavzemal za Turke proti balkanskim Slovanom. Tako unet je bil za Turke, da so mu naročniki trumoma list nazaj pošiljali in mu pisali taka pisma, da so kar hitro presedali.

— **Iz prisilne delavnice.** Deželni odbor je imenoval za pomožne paznike krojaškega mojstra Oroslava Slaparja, čevlarskega mojstra Karla Majceta in mizarskega mojstra Augusta Lavriča, nadalje uslužbenca Južne železnice Rudolfa Solarja. — Naslov nadpaznika se je podelil pazniku Blažu Papežu. — **Vpelje se obli-gatorična uniforma tudi za uradnike.** — Distinkcije pri pazniškem osebiu se nekoliko spremenile. Prvi nadpaznik dobi distinkcijo praporčaka, zlato vrvice na čepico in srebrni portepé; drugi nadpaznik distinkcijo narednika z zlatim trakom na ovratniku in srebrni portepé. Provizorični paznik bo nosil eno zvezdo, definitivni dve, starejši (od 10—20 let) distinkcijo četovodje, oz. (nad 20 let) narednika. Poleti bo nosilo vse moštvo civilne bluze z ležecim ovratnikom.

— **Izseljevanje Slovencev.** V klerikalnem glasilu beremo sledeče: »Za izseljevanje se pri nas vlada silno malo briga. Zdi se, kakor bi ji bilo popolnoma vseeno, ali ostane krepko kmečko ljudstvo doma ali pa gre na tuje. Še manj se pa seveda brigajo za to slovenski liberalci, ki prvič sami sploh nič ne store in se drugič ob vsaki priliki občesnejo ob »Rafaelovo družbo«, edino slovensko izseljevalno organizacijo.« — Tako-le je »Slovenec« zagodel v soboto. To je seveda zapisano za fajmoštre in kaplane, zakaj drugi ljudje se morajo temu smejati. Slovenski liberalci »ne store nič« zoper izseljevanje; žaliboj je to resnica; izseljevanje je vedno posledica slabih gospodarskih razmer. Kjer ljudje doma ne morejo dovolj zaslužiti, pa beže v tujino. Preprečiti se da izseljevanje samo, če se doma preskrbi ljudem zadosti zaslužka. Liberalci pa tega niso v stanu — že ker je vsa moč v rokah klerikalcev. A kako pridejo klerikalci do tega, da se zaradi izseljevanja zaletavajo v liberalce? Zastopniki kmečkega ljudstva so vendar vsi klerikalci in to že desetletja. Vso moč, kar jo zmore slovenski narod, je v kler. rokah, vso oblast imajo — a vendar ti klerikalci niso storili absolutno ničesar, da bi le omejili, kaj šele preprečili izseljevanje. Leto in leta so klerikalci že gospodarji v deželi, pa niso prav nič storili. Ali pač! Ustanovili so Rafaelovo družbo, ki skrbi, da tudi izseljenci — ne pridejo izpod duhovskega nadzorstva, kar sicer izseljenec nič ne koristi, toliko več pa različnim patrom Stanislavom, ki te izseljenec skubijo po notah. Liberalci so že pred leti v dež. zboru priznali, da izseljevanja ne morejo ustaviti in da se da utesniti le polagoma s povzdigo domačega gospodarstva; na Češkem se je to že posrečilo, na Galicskem in na Ogrskem pa ne. Iz »Slovenca« pa je videti, da klerikalci niso tega mnenja, marveč mislijo, da se izseljevanje da ustaviti. Za kaj pa potem tega ne store, ko imajo vendar vso moč v rokah?

— **Iz seje deželnega šolskega sveta v Ljubljani.** Na ljudskih šolah so bili imeovani: Metod Požar za učitelja v Matenji vasi; Franciška Zupančič za učiteljico v Medvedjem brdu; E. Pečar za učiteljico v Palčju; Robert Herbe za učitelja v Logu; Leopoldina Tomšič za učiteljico na dekliški ljudski šoli v Ribnici.

— **Iz ljudskošolske službe.** Namesto obolelega nadučitelja Franca Verbiča je imenovana za suplentko na ljudski šoli v Slavini Marija Komarjeva; za prov. učiteljico v Smartnem pri Litiji pa bivša učiteljica v Škocijanu Terezija Furlan.

— **Žrebanje umetniške loterije — preloženo.** Ker se do danes še niso razprodale vse srečke umetniške loterije in bi bil gmotni uspeh premajhen, se je loterijski odbor brzojavnim putem obrnil na finančno ministrstvo, oziroma na loterijsko dohodarstveno ravnateljstvo, ki je dovolilo, da se žrebanje preloži. Že naznanjeno žrebanje umetniške loterije se torej danes ne bo vršilo.

— **Naučno ministrstvo** je iz lanske slovenske umetniške razstave nakupilo umetnin za 4000 K. Izmed nakupljenih umetnin sta dve Jakopičevi, dve Sternenovi, ena Vavpotičeva slika ter Zajčev kip. Razen tega je ministrstvo umetnikom Hinkotu Smrekarju in Petru Žmitemu v pospeševanje njunega umetniškega delovanja podelilo podporo, vsakemu po 600 K.

— **Glavni nabori za mesto Ljubljano** prično v četrtek, dne 7. aprila, in sicer za domače nabornike. Na vrsto pridejo najprvo najnižje žrebne številke I. razreda, za I. razredom, približno ob pol 10. dopoldne II. raz-

red. Dne 18. aprila se prične ob 8. zjutraj s III. razredom domačih in za tem pride I. razred tujih nabornikov. V soboto se prične z II. razredom tujih in za II. razredom pride, približno ob 9. dopoldne, III. razred tujih nabornikov na vrsto.

Vodovodna zadruga v Spod. Šiški je sklenila zvišati vsem nečlanom vodarino za 20 vinarjev od kubičnega metra, in sicer počeni od 17. marca 1913.

Škrlatica se je pojavila na Brezjah pri Dobrovi v ljubljanski okolici. Na Brezjah je vsled škrlatice zaprta šola.

Cesta Škofja Loka kolodvor v mesto Škofja Loka, z mostom iz železobetona, gradila se bo čez »Kamenitnik« v kratkem.

Avtomobilna vožja med Škofjo Loko — kolodvorom in Žiremi se vrši že kakih 14 dni. — V sredo, dne 16. t. m. ob 19. dopoldne vršil se bo de krajevi ogled s pričetkom na kolodvoru v Škofji Loki. Pregledala se bode cesta do Žirov z czirom na nje stan, na stanje mostov in na javno varnost, ter eventualno izdalo naknadno dovoljenje za to vožnjo. — Prvi dan, to je v sredo se bo vršil komisijonelni ogled do Gorenje vasi nad Poljanami, naslednji dan pa od tod do Žirov.

Litijske novice. V nedeljo zjutraj vlegel se je pri litijski postaji 14-letni, malo slaboumni Žan Vladika na tir pred prihodom kurirnega vlaka, ki mu je glavo odrezal od telesa. Ko so mrtveca potegnili na kraj, so truplo prepeljali v mrtvašnico na Savi. Tukajšnji davčni oficijal g. Kramberger je prestavljen v Rudolfovo, pred kratkem je pa odšel sodni oficijal g. Julko Marčič v Vipavo. Oba sta bila prijazna in postrežljiva uradnika, ter ju bomo pogrešali. Zlasti še g. Marčiča, ki je bil dobra moč pri dramatičnih predstavah. 1. maja baje zopet nastopi službo po daljšem dopustu okrajni glavar gosp. Parma. Pri nas imamo tudi zimo in mraz, sneg nam je napravil precej škode. V nedeljo zvečer je napravil dramatični odsek Sokola »Litija-Smartno« predstavo »On in njegova sestra«. Sokolska dvorana se je napolnila, kar so tudi igralci zaslužili, ker so prav dobro igrali. N zdar!

Ugasla epidemija. Kakor znano, je razsajal v Tomažjivasi pri Beli cerkvi hud legar dalje časa. Zdaj je pa ta bolezen tam popolnoma prenehala in ni že od 1. aprila sem nobenega slučaja legarja več.

Od zgradbe belokranjske železnice. V soboto 12. aprila so končali zidarji, ki obokajo predor, z zadnjim pasom na severozahodnemu delu in prično v ponedeljek ali torek z zidanjem zadnjih dveh oken galerije pri vходу v predor. V ta namen se bo odklopalo toliko državne ceste, da bo ostal le ozek kos ceste prost, po katerem bo mogel jedva en sam voz počasi voziti. Na južnem koncu predora izročijo cesto zopet prometu dne 14. aprila, ker je predor pod njo že obokan. Ob vznožju nasipa delajo vzporedno z njim in na več krajih pravokotno v nasip jarke in »rebra«, da odvedejo iz nasipa in izpod nasipa vodo. To delo je precej težavno, ker so delavci tukaj prav v nižini vodne gladine reke Krke. Dela za razširjavo novomeškega kolodvora še niso oddana, ker se je ponudila naknadno tvrdka Madille v Celovcu, da izvrši dela za 50.000 K ceneje nego je najnižji ofert dosedanjih ponudnikov. Vsled tega dobi najbrže delo. Če bo imela pa izgubo, bo pa milostnim potom vlada doplačala teh 50.000 K.

Mrazovi na Dolenjskem so napravili v noči od 12. na 13. aprila velikansko škodo. Sadno drevje in vinska trta, kakor tudi druge kulture so razvile zgodno vegetacijo; najmanj za 14 dni ugodnejšo, kakor lansko leto. Nastavek na trti se je že opzil kot izredno bogat in upanje na dobro letino se je vzbudilo v srcih naših Dolenjcev. Pa kakor v proslavo obletnice nesrečne pozebe v aprilu lanskega leta, je prevrglo vreme zopet ter sipalo sneg in slano na nežne poganjke zgodnjih kultur na Dolenjskem. Prizadeto je v prvi vrsti sadno drevje in vinska trta. Kolikor se da v prvem hipu preceniti, je pozebo najmanj polovica letošnjega zaroda na trti. Krški in kostanjeviški okraj, ki sta že lansko leto toliko trpela, prideta letos v grozovito pomanjkanje. Ako ne bo izdatne državne ali deželne pomoči, ne bo vedelo prebivalstvo kaj početi. **Dolenjsko vinogradništvo se nahaja danes v velikanski krizi.** Še tisti del kmetijskega delavstva, ki je ostal dolenjskemu kmetijstvu ohranjen, bo zapustil svoja rodna tla in se preselil v Ameriko. Pa tudi posestniki sami bodo delali načrte za izselitev tja, najbrže v Kanado, od koder se ne bodo nikoli vrnili. Nasprotniki vinarstva bodo sicer trdili, da je za našega kmeta glavno, da mu ostane hrana in živinska krma. Vendar moramo vedeti, da je

večina dolenjskih kmetov globoko zadolženih, iz katerega dolga jih more izkupati le izdaten in dober vinski pridelek nekaj let zaporedoma. Sedaj pa je že drugo neugodno leto na vrsti in strošek za vinograd je vedno večji. Da pelje to našega vinorejca v direkten gospodarski pogin, je umljivo. Pri tem trpi pa tudi vinska trgovina in sorodne obrti. Tukaj naj se izkaže naš slavni deželni odbor in visoka deželna vlada v umevanju pravih ljudskih potreb. — C —

Ponesrečena metliška pošta. Iz Kandije se nam poroča: Na križišču cest pred državnim mostom se je zgodilo že dosti nezdod. V ponedeljek dopoldne, ko je bilo na tem križišču največ ljudstva, je metliški postiljon hitro privozil s svojim teškim pošttnim vozom, v katerem je bilo 5 pasažirjev. Med Windischerjem in Kastelicem se je teški voz prevrnil, tako da je s postiljonom vred vse ležalo po tleh. Pasažirji so se le malo potolkli, v nevarnosti pa je bil postiljon, ker so med dviganjem voza skočili konji s sprednjimi nogami nanj. Le s skrajnim naporom se jih je ubranil ter jih vzdržal.

Žepna tatvina v Novem mestu. Neka ženska iz Smolinje vasi je v ponedeljek dopoldne v Novem mestu prodala svinje. Ko gre potem na trg nekaj nakupit, zapazi, da ji je zmanjkalo 60 K iz žepa.

Roparski umor na Tolstem vrhu. Iz Novega mesta se nam poroča: Roparski umor na Tolstem vrhu je bil razkrit šele poldrugi dan po storjenem zločinu. Sodišče je poklicalo iz Ljubljane dva uradnika državne policije; eden njiju je gosp. Toplikar. Komisija je na licu mesta dognala edino sled, **odtiske prstov** na vratih hrama, v katerem je bila žrtev Dorotheja Volčjak (znana pod imenom Zagočeva Cili) umorjena. V soboto dopoldne sta omenjena policijska uradnika pri novomeškem sodišču preiskovala najdene krvave prstne odtiske. Popoldne je komisija šla še enkrat na lice mesta. Pravijo, da je tej preiskavi sledila še ena aretacija. Umorjena starka je časih bivala tudi pri mežnarju ondote cerkve sv. Roka. Kakor se sliši, se je med starko in mežnarjem večkrat vnel kak prepir. V ponedeljek so orožniki prignali neko dekle, baje ljubico takoj po dognanem zločinu aretirane Kosca iz Vel. Brusnice. To dekle je doma blizu bivališča umorjene starke. Značilno je, da se je v tem okraju že zgodilo več še strašnejših zločinov. Pred kakimi 8. leti je v bližnji vasi Suhadol sneha umorila svojo taščo. Sneha, koje mož je bil v Ameriki, je razuzdano živela. Govorilo se je, da je imela celo z bratom prepovedano razmerje. Neko noč pa je sneha s ključem umorila svojo taščo. V veži jo je slekla, obleko sežgala, mrtvo truplo pa s pomočjo brata zakopala v gnojnico. Čez nekaj časa sta z bratom truplo izkopala, ga oblekla v praznično obleko in ga odnesla na Košenice na Gorjance. Pri preiskavi je skušala sestra vso krivdo zvrniti na brata. V pismu mu je svetlovala, naj on prevzame krivdo nase, ona mu preskrbi v Ljubljani odvnetnika, nato gre on v Ameriko, ko bo tam, bo pa priznala, da je ona morilka. Na ta način bosta oba rešena. Ker je ta ljubeznjiva sestra pri razpravi le preveč svojega brata tlačila »notri«, je brat nieno pismo izdal. Ona je bila obsojena na vesala, a pomiloščena, on pa oproščen. — Pri Orehku so pred leti našli grobišče polno ubitih ljudi, po obleki Gorenjcev. — Vobče je znano, da se v teh krajih leto za letom vrše najprejdržnejše tatvine in vlomi po vinskih hramih.

Bivši hrvaški podban umrl. Včeraj zjutraj je v Zagrebu umrl bivši hrvaški podban Levin pl. Chavrac Letovanički. Podban je postal pod vladjo grofa Pejačevića. Ko je Pejačević sklenil pakt s hrvaško-srbsko koalicijo, je Chavrac odstopil. Ko pa je padla narodna vlada in prišel na krmilo ban dr. Nikola pl. Tomašić, je Chavrac zopet postal podban in ostal na svem mestu, dokler ni bil uveden na Hrvaškem komisarijat. Chavrac je postal znan po svojih tajni okrožnici na podrejene organe, v kateri jim je ukazal, naj zasledujejo »velikoserbsko« gibanje na Hrvaškem in izsledujejo »veleizdajnike«. Pod banom »Rauchom« se je iz tega razvil znani »veleizdajniški« proces v Zagrebu.

Kinematograf »Ideal«. Krasna Jlika »Jezusovo življenje« ima veliko privlačnost. Predvaja se še do včevši četrta. — Drugi teden, v torek, največja vseh dosedaj pokazanih senzacij »Quo vadis« po Sienkiewiczem romanu, 7 dejanj in bo trajala predstava dve uri. V tej sliki se bo videlo Neronov Rim, njegove pojedine in zabave, cirkuški prizori, igra z divjimi zverinami, boj velikan Urzusa z bikom, divje leve, ki se vržejo na kristiane. Goreči Rim, smrt Neronov in krasni prizori, kjer umre ljubljene cesarja s svojo služkinjo v lepoti. Kakor že vsebina

kaže, bo film nekaj izredno krasnega in bo gotovo dosegel popoln uspeh. Posnetek tega orjaškega filma je stal nad 1 milijon lir. — Ker mora ravnanje plačati, kakor se čuje, okrog 10.000 K odškodnine, se bodo cene le nekoliko zvišale. — V petek konec romana »Ljudje med ljudmi« 4. del.

»Posledice poslane razglednice«. V tej za tobačno tovarno veleznarstvu zadevi smo imeli danes že drugi obisk in slovesno smo bili naprošeni konstatirati za večne čase, da je bila po mnenju današnje obiskovalke sobotna notica razen zamenjave imen pravilna in da ga. Zabavnikova ne nosi lasulje. Za nadalje obiske v tej stvari se ne priporočamo.

Mraz je bil tudi današnje noči zelo občuten in je pokončal na zgodnjem sadju sadjerecem še to upanje, ki jim je ostalo. Po stoječih plitvih vodah je bil še ob 8. jutraj tanek led. Žalostno je videti, kako postaja bujno cvetje pri češnjah rjavo in ko je ogreje solnce, bode vse popadalo z dreves. Poleg sadnih, so močno trpeli tudi cvetlični vrtni in so nekateri cvetke in grmičevje, posebno še vrtnice, vrtnarji obvarovali pogina s tem, da so jih pogrnili, odnosno povili s cunjami in papirjem.

Nesreča. Ko je včeraj dopoldne na Vodnikovem trgu mesarski vajevec Fran Vrhovec snemal s stojnice meso, se je pri tem zataknil na levi roki z zapestja na železno kljuko ter se tako poškodoval, da mu je prišlo vsled bolečin slabo. Odvedli so ga v domačo oskrbo.

Posetna najditeljica. Danes dopoldne je gostilničarica gospa Zadnikarjeva izgubila na trgu ročno torbico, v kateri je imela čez 100 K denarja in dve hranilnični knjižici. Ko se je po trgu to doznalo, se je najditeljica neka kmetka ženska takoj javila ter izročila izgubiteljici zopet vse nazaj, za kar je dobila primerno odškodnino.

S trga. Tržno nadzorstvo je danes na trgu zaplenilo neki mlekarici pet mlekarskih pločevinastih posod, ki so bile rjave in sploh skrajno zamarnjene. — Zelenjave je bilo včeraj in danes na trgu vsled zapadlega snega zelo malo, posebno še domače solate, takozvane berivke. In kar je je bilo, je bila silno draga. Tudi tržaška solata je v cenah poskočila kar za 4 vin. pri glavici.

Društvena naznanila.

Dramatično društvo v Ljubljani ima svoj občni zbor v petek, dne 18. aprila ob polu 9. uri zvečer v posebnih sobi restavracije »Zlatorog« (Gospodarska ulica), odborovo sejo pa v sredo, dne 16. aprila ob polu 9. uri zvečer pri »Novem svetlu«. Prosi se zanesljive udeležbe.

III. slovenski vsesokolski zlet v Ljubljani. Nemški listi prinašajo baje iz Ljubljane bizojavko, da je notranji minister Heinold izjavil, da ni misliti, da bi se prepoved vsesokolskega zleta v Ljubljani preključala. Konstatirano na podlagi zanesljivih informacij, da je ta vest nemških listov popolnoma neresnična. Listi pravijo nadalje, da hoče Sokolska zveza zaprositi ruska sokolska društva, da prelože sokolski kongres prihodnjega leta iz Moskve v Ljubljano. Edino pravilno je, da je odbor Slovenske Sokolske Zveze sklenil soglasno: Odbor Slovenske Sokolske Zveze vztraja na tem, da se vrši III. slovenski vsesokolski zlet v Ljubljani v dneh od 15. do 17. avgusta t. l. — Naroča predsedstvu S. S. Zveze. Nari nadaljuje vse korake, da se prepoved razveljavi in rešitev rekursa pospeši. — Ako do 15. maja ne pride ugodna rešitev rekursa, mora predsedstvo takoj sklicati odborovo sejo. — Vse drugo so prazne čenče.

Akademija Gorenjske sokolske župe v Kranju, katere se je vršila v proslavo 50letnice slovenskega Sokolstva v sokolski dvorani je uspela v občo zadovoljnost. Godba prostovoljne požarne brambe v Kranju je svirala pod vodstvom svojega kapelnika na lok nekaj komadov zelo dobro. Tamburaši iz Bleda in Jesenice pokazali so, da jim tamburica ni tuja, kajti igrali so posamezno in tudi v skupnem nastopu izborni! — Komadu »Sumi Marica« sledilo je zelo burno plesanje! — Moški zbor Citalniškega pevskega društva v Kranju zapel je z znano preciznostjo pod vodstvom G. Šmigovca pesmi »Dalje in dalje«, Devovo »Belokranjska« in Försterjevo »Podajmo si roke«. — Starosta Gorenjske sokolske župe g. notar Matija Marinček iz Tržiča vspodbujal je v svojem izvrstnem govoru Sokole k disciplini, ter opisal razvoj Sokola! Nastopili so po trije telovadci, ter pokazali bodisi v prostih vajah, bodisi na konju ali bradljah njihov dovršenost. V telovadbi, tudi telovadkinje ženskega oddelka kranjskega Sokola niso zaostale; izvajale so proste vaje za ljubljanski

vesokolski zlet z natančnostjo, koja se zamore doseči le s pridnimi vajami in v nemo za stvar! Sceni Domorazek - Mrazove »Ponladne moči«, s katero se je občinstvu predočila epizoda iz razvoja češkega sokolstva sledila je splošna pohvala. Glavni vlogi poverjeni sta bili g. Mikužu (Fügner) in juristu g. Stanko Sajovicu (Tyrš). — Po akademiji razvil se je ples ob sviranju imenovane godbe, ki je trajal pozno v noč. — K predstavi prišlo je toliko občinstva, da je bila dvorana natlačeno polna! Razven kranjčanov prišlo je precej Sokolov iz Škofje Loke, Jesenic, Bleda, Radovljice in Tržiča. — Ker je slavnost trajala od 4. popoldne do 7. ure zvečer, priporočali bi, da se v bodoče ne stavi toliko točk na dnevni red, ker to utruja občinstvo, katero ne more vsem točkam slediti z enako pozornostjo!

Prosveta.

Slovenska drama na hrvaškem odru. V soboto dne 19. t. m. vpripori hrvaško narodno gledališče v Zagrebu znano Ant. Funtkovo dramo »Tekmo« in sicer v slovenskem izvirniku. Predstavi bo prisostvoval tudi pisatelj prof. Anton Funtek.

Umetnost.

Na koncertu »Ljubljanskega Zvona«, ki bo v soboto, dne 19. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma sodeluje iz prijaznosti g. Mirko Dežela, (gosti) bivši gojenec ljubljanske »Glasbene Matice« (Sola prof. Vedrala) in večletni učenec Suchyja, profesorja praškega konservatorija. Sviral bo Dvořákov »Humoresko«, Fibichovo »Pesem« in Smetane »Iz domovine«. Dežela je skromen umetnik, eden najboljših slovenskih goslačev. Nastopal je na dijaških prireditvah v Pragi z lepim uspehom, ljubljansko občinstvo ga pozna iz Matičnih produkcij. Od takrat je mnogo napredoval, tako da bo na sobotnem koncertu njegovo izvajanje umetniški užitek. Na klavirju ga spremlja odlični pianist g. Anton Trost. Slovensko pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« pričakuje mnogobrojne udeležbe!

Razne stvari.

• Odlikovanje. Pravoslavni škof in metropolit v Sarajevu Evgenij Letica je imenovan za tajnega svetnika.

• Hagenbeck. V Hamburgu je umrl lastnik svetovnoznanih zverinjakov Karel Hagenbeck.

• Pogorela je v Klatovu pri Plzni velika tovarna za bato, last podjetnikov Brummel i. dr. Škoda je velikanska, ogenj je bil podtaknjen.

• Tirolski deželni zbor je sklican na 27. t. m. za enotedensko zasedanje. V ti seji bi sklenjena pred vsem neka formula, ki odloži že v obravnavi se nahajajoče nujne predloge.

• Pobeželi poštni oskrbnik. Iz Černovic poročajo, da je pobežni poštni oskrbnik filijalnega poštne urada 3 Martin Unterschütz. Ogo-ljufal je erar in več uradnikov za skupno vsoto 140.000 K.

• Bodoči grško - katoliški škof v Stanislavovu bo bržkone grof Kazimir Szeptycki, mlajši brat metropolita v Lvovu, ki je izstopil šele pred kratkim iz rimsko - katoliške cerkve.

• Suspendiran namestniški računski svetnik. Iz Prage poročajo, da so suspendirali računskega svetnika računskega oddelka pri namestništvu Reichenhelma. Reichenhelm je na sumu, da je oškodoval erar za 20.000 K.

• Ženske v vojaški sanitetni službi. Višji kurator ogrskega Rdečega križa baron Schwarzer je izdelal zakonski načrt, glasom katerega se pritegnejo ženske v vojaško sanitetno službo. V službo poklicane bodo le one, katerim to pripuščajo življenjske razmere in še tem se nudi veliko ugodnosti glede oprostitve službe.

• Ponesrečen realec. V Inomostu se je igral realec sin finančnega svetnika Al. Gebharta z nabito flobert pištolo. Pištola se mu je izprožila in krogla je prodrila fantu desno sence in običala v možganih. Ponesrečenec je umrl v par urah.

• Dva huzarja napadla in oropala delavko. Na Dunaju sta napadla dva huzarja neko mlado delavko, ki se je vračala s plesne veselice. Po-tegnila sta sablje in je zagrozila, da jo pobijeta če zakliče. Nato sta ji iz-trgala iz roko ročno torbico, v kateri je imela denarnico. Nato sta jo oklo-futala in pobežnila. Napadena dekla-ka je izjavila, da sta bila oba napa-dalca huzarja in sicer oba podčast-nika.

• Propad reda piaristov. Kakor znano je bila izdana v zadnjem času reforma reda piaristov in sicer v smislu stroge observance. Piaristi, sedem po številu, se ti reformi noče-jo ukloniti, češ, da se piaristi ne sme-jo prištevat med redovne rede za-radi česar niso primorani te reforme sprejeti. Dva piarista sta izstopila in sedaj šteje red piaristov samo še 5 pokornih članov.

• Polet čez Atlantski ocean. Daily Mail je razpisal za polet čez At-lantski ocean nagrado 240.000 K. Za polet se je priglasilo že več angleških letalcev. Priglasil pa se je tudi ame-riški avijatik Law, ki namerava po-leteti letos tudi s svojim tovarišem Brownom iz Nove Fundlandije na Ir-sko. Law si gradi za prekoatlantski polet poseben letalni stroj, s katerim namerava leteti s hitrostjo 100 km na uro. On misli preleteti Atlant v 36 urah. Med potjo pa se namerava enkrat ustaviti, da vzame na za to pripravljenem parniku bencin. Toda Law tega ne bo smel storiti, ker je vsak odmor proti zahtevam Daily Maila.

• Tepeni nemški izzivači v Nancyju. Šest Nemcev, med njimi baje več častnikov, je motilo v Nan-cyju francosko predstavo z godrnja-njem in zabavljanjem. Naduti Nemci so nato še glasno zabavljali proti francoski armadi. Navzoči so žalile nekaj časa opominjali, toda ko ti le niso prenehali žaliti Francozov, so jih prijeli in so jih gotovo, da ne na preljub način vrgli iz lokala. Zunaj jih je sprejela razjarjena množica, ki je tirala Nemce na kolodvor in jih za-prla v čakalnico. S prvim vlakom so jih poslali nato Francozi v Metz. Nemški listi o tem strašno veliko pi-šejo in se posebno zgražajo, da ne puste Francozi Nemcem v svoji de-želi zabavljati. Uradni listi pravijo, da ne verujejo, da bi bili med ome-njenimi izzivači tudi nemški čast-niki.

Telefonska in brzojavna poročila.

Vojna na Balkanu.

Črna gora ne odneha.

Cetinje, 15. aprila. Kralj je po-zval k sebi zastopnike vseh večjih inozemskih listov, ter jim naznanil, da Črna gora ne privoli v noben kompromis. Črna gora bo nadaljevala obleganje Skadra in ga bo zavze-la tudi v slučaju, da odidejo srbske čete. Črnogorci pripravljajo vse za ohvitev bombardiranja, ter se vr-še tudi vse potrebne priprave za slu-čaj, da odidejo srbske pomožne čete.

Kotor, 15. aprila. Iz Cetinja po-ročajo, da je razmerje med kraljem in ruskim poslanikom Giersom zelo napeto in da sta prekinila osebne stike.

Grozna situacija v Skadru.

Dunaj, 15. aprila. »Reichspost« poroča baje iz Podgorice, da so pri-bežali pred nekaj dnevi iz Skadra trije katoliški Albanci, ki opisujejo položaj v Skadru kot neverjetno gro-zen in obupen. Boda med prebival-stvom je dosegla vrhunec. Zlasti ka-toliški prebivalci umirajo gladi. Odkar je nastopila pomlad, si je ka-toliško prebivalstvo nekoliko odpo-moglo, ker je travo. Kruh pečejo iz prediva in pepela. Otroci in starejši ljudje so skoraj popolnoma izumrli. Poveljniki mesta ni Essad paša, mar-več Albanec Aluš Loja. Pri bojih na Tarabosu je bilo nad 2000 Albancev ubitih. Bazar v Skadru je razrušen. Zvonik katoliške katedrale na pol podr. Kljub temu se hoče prebival-stvo braniti do skrajnosti in se vdati le oboroženi sili.

Belgrad, 15. aprila. Izpred Skad-ra poročajo, da se je bombardiranje mesta zopet pričelo.

Črnogorski protest.

Cetinje, 15. aprila. Črnogorska vlada je vložila pri avstro - ogrskem poslaniku Giesslu oster protest proti temu, da se baje nahaja ob črnogor-ski meji pri Connici nad Budvo brez-žična brzojavna postaja, s katere se dajejo znaki turški posadki v Skader.

Blokada se raztegne do Drača.

Dunaj, 15. aprila. Diplomatični krogi zatrjujejo, da se velesile zopet bavijo s prvotnim avstrijskim pred-logom, da se podaljša blokada do Drača, ker se vrši aprovizacija čr-nogorske oblegavalne vojske sedaj preko tega pristanišča.

Toulon, 15. aprila. Francoska je odposlala torpedna rušilca Houssard in Mamelik pred Bar, da se pridruži blokadnemu brodomu.

Mir na obzorju.

Sofija, 15. aprila. »Mir« priobču-je oficijozen članek, v katerem po-udarja, da je upati, da bo tokratni od-govor zaveznikov na noto velesil zadnji in da bo v najbližnjem času zaključen preliminarni mir in opera-

cije končane. Odgovor velesil sicer ne ustreza vsem željam balkanskih zaveznikov, toda odgovor velesil znači voljo Evrope, katere avtoriteti se bo morala Balkanska zveza uklo-niti. Ker so vzele velesile zavezni-ko možnost, diktirati svoje pogoje direktno v Carigradu, se velesile ne bodo mogle ustavljati upravičenim zahtevam Balkanske zveze.

Pariz, 15. aprila. Iz Carigrada poročajo, da so turški in bolgarski generali sklenili premirje s posredo-vanjem ruske diplomacije. Premir-je bo trajalo tako dolgo, da bo mir pod-pisan, najmanj pa en mesec.

Berolin, 15. aprila. Tukajšnji kro-gi zatrjujejo, da je tudi s finančne strani balkansko vprašanje rešeno in sporazum že dosežen, tako da bo imela pariška konferenca le formal-no delo.

Dunaj, 15. aprila. Uradno se de-mentirajo vesti, da bi bile velesile sklenile, protestirati v Sofiji proti prodiranju Bolgarov v Carigrad. — Bolgarska vlada je velesilam poja-snila, da je izključeno, da bi Bolgar-ska nameravala tako akcijo.

Novi oblaki.

Bukarešta, 15. aprila. »Vtorul« izve iz uradnih krogov, da se bo sklenila med Romunsko in Bolgarsko vojaška konvencija, ki nalaga Ro-munski dolžnost, da priskoči Bolgar-ski v eventualni vojni proti ostalim balkanskim državam na pomoč.

Blokada Albanije.

Dunaj, 15. aprila. Iz diplomatič-nih krogov izvemo, da je grška vla-da obvestila velesile, da je preključala blokado albanske obali, ki jo je raz-glasila pred par meseci.

Srbska velika narodna skupščina. Belgrad, 15. aprila. Listi poročajo, da bo sklicala vlada veliko narod-no skupščino, ki bo sklepala o uvedbi splošne in enake volilne pravice za srbsko skupščino.

Turške finance.

Frankobrod, 15. aprila. »Frank-furter Zeitung« poroča iz Carigrada: Otomanska banka ni protestirala včeraj zapadlih zakladnih bonov v znesku 2.800.000 funtov. Zato je vla-da izjavila, da prizna protest vsak čas. Boni se obrestujejo do izplačila z 9%. Sedaj so dobili tudi angleški zastopniki »Dette publique« nalog, da pristopijo pariški finančni komisi-ji. »Dette publique« je odklonila prve ponudbe anglo - ameriškega tobač-nega trusta zaradi koncesije tobačni režiji kot nezadostne.

Carigrad, 15. aprila. Francoska družba za morske svetilnike je, ka-kor smo že poročali, dala turški vla-di že 200.000 funtov predujma in bo takoj, ko se pogodba podpiše za na-daljšnih 25 let izplačala še nadaljnji predujmi 300.000 funtov.

London, 15. aprila. Nemška ori-entiska železniška družba je posodila Turčiji 400.000 funtov ter dobila za to koncesijo za zgradbo železnice Angora - Sivas, ki jo je bila Turčija prej obljubila Rusiji.

Solun.

Sofija, 15. aprila. K izvajanjem ravnatelja Popova je izjavil še bol-garski profesor nacionalne ekono-mije Danilov: Nikdar ni bil Solun po-litični cilj Grške, ki je mislila samo na osvojitve Krete, med tem ko se Bolgarska ni nikdar odrekla Make-doniji in tedaj tudi ne Solunu kot glavnemu mestu Makedonije.

Pomorska bitka.

Atene, 15. aprila. Admiral Kun-turiotis poroča, da je zapustila tur-ska divizija obstoječa iz križarke Medjidije in 5 torpednih rušilcev pod zaščito obrežnih topov utrdb pri Sedil baru Dardanele. Torpedni rušilci so vzeli smer proti otoku Tene-dos. Križarka je peljala za njimi. Grške torpedovke so jih takoj napadle in vnel se je na razdaljo 3500 m hud artilerijski ogenj, ki je trajal delj ča-sa. Križarka Medjidije se streljanja ni udeležila. Nato so se turške kri-žarke umaknile zopet proti ožini, na-kar je priplula oklopna križarka »Averof«. Turki so imeli precejšnje izgube, ki pa še niso znane.

Armensko vprašanje.

London, 15. aprila. Iz Petrogra-da se poroča, da namerava Rusija v kratkem spraviti na razgovor ar-mensko vprašanje in da bo zahteva-la, da se izvedejo predpisane refor-me. To pot bo Rusija zahtevala tudi garancije za izvedbo teh reform in eventualno reforme tudi izsilila. Zdi se, da zahteva Rusija specialni man-dat in zelo mogoče je, da se bo v Ma-li Aziji odigralo isto, kakor v Make-doniji. Tudi Nemčija in Italija se ba-je že pripravljata na to možnost.

Turški prestolonaslednik.

London, 15. aprila. »Daily Chro-nicle« poroča, da je veliki vezir ope-tovano pozival sultana, da naj pošlje prestolonaslednika v kaki misliji v inozemstvo. Mladoturki dolže nam-reč prestolonaslednika, da se hoče polastiti prestola.

Turški ujetniki v Belgradu.

Belgrad, 15. aprila. Včeraj je prispelo sem 600 turških ujetnikov. Med njimi je 300 zamorcev. Ujetniki izgledajo strašno slabo. Oblasti so skrbela, da so dobili ujetniki takoj hrano in stanovanje.

Železniška nesreča pri Čorluju.

Sofija, 15. aprila. Iz Čorluja po-ročajo, da je skočil tam vlak z delav-ci s tira in da je bilo 14 delavcev uhi-tih.

Avdijenca.

Dunaj, 15. aprila. Cesar je danes ob 10. dopoldne sprejel v posebni dolgi avdijenci šefa generalnega šta-ba Konrada Hlšendorfa.

Gališki deželni zbor.

Krakov, 15. aprila. V slučaju, da volilna reforma v gališkem deželnem zboru ne prode, bo deželni zbor ta-koj razpuščen. Namestnik ima že pooblastilo, da razpiše v tem sluča-ju nove volitve in sicer že v maj-niku.

Volilna reforma v Galiciji.

Lvov, 15. aprila. Odsek za volil-no reformo se bo danes posvetoval o razdelitvi v volilna okrožja. V pe-tek ali soboto se prično razprave o volilni reformi v plenumu deželnega zbora.

Avstro - ogrska armada.

Budimpešta, 15. aprila. V ogr-skih uradnih krogih odločno dementirajo vest, da bi hoteli avstrijski in ogrska vlada predložiti parlamentu predlogo o zvišanju prezenčnega stanja avstro - ogrske armade.

Republikanska stranka na Ogrskem.

Budimpešta, 15. aprila. V Debre-czinu so hoteli ustanoviti republikan-sko stranko. Mestni magistrat je do-volil ustanovitev ter navedel kot vzrok, da ta državna oblika eksistira in da je dovoljeno delati zanj mirno propagando. Ministrstvo pa je dovo-litev razveljavilo. Vsled tega je bil v nedeljo v Maku razgnan republikan-ski shod in ko so se umaknili udelež-niki v privatna stanovanja, so jih pregnali tudi od tam. Več voditeljev je bilo aretiranih.

Bilinski pride v Bosno.

Sarajevo, 15. aprila. Skupni fi-nančni minister Bilinski pride začet-ko maja v Bosno. Ustavil se bo v Brodu, od tam potuje v Doboj in Tuzlo in prej v Jajce in Banjaluko. Informiral se bo o železniških in raz-nih drugih gospodarskih vprašanjih.

Ojačenje laške vojne mornarice.

Milan, 15. aprila. »Italia« poro-ča, da bo mornariški minister pri-otvoriti zbornice predlagal izredne na več let plačljive dopolnilne kre-ditne zahteve z znesku 200 milijonov lir za zgradbo nadrednoughtov.

Rezervisti.

Praga, 15. aprila. Eksekutiva če-ške agrarne stranke je sklenila za-prostiti vlado, da takoj odpusti rezerv-iste, oziroma vsaj one, ki so za poljedelska dela neobhodno po-trebni.

Volitve v Curihu.

Curih, 15. aprila. Pri včerajšnjih prvih volitvah v parlament po proporcionalnem sistemu se je bil hud boj med meščanstvom in med soci-jalnimi demokrati. Končni izid je bil, da so dobili meščani 64, krščanski so-cijalci 8 in socijalni demokrati 53 mandatov.

Generala stavka v Belgiji.

Bruselj, 15. aprila. Generalna stavka se je polagoma širi. Število stavkajočih ni doseglo one višine, ki so jo prvotno pričakovali. V prista-nišču v Antwerpnu je stavka le del-na. V Honyju stavkata dve tretjini delavcev. V drugih industrijskih cen-trih znaša število stavkajočih 25 do 75% delavcev. Zgodilo se je tudi več sabotažnih slučajev, zlasti na želez-nici v Liege.

Novinci na Ruskem.

Petrograd, 15. aprila. Notranje ministrstvo objavlja razglas, ki po-zivlja vse, katerih vojna obveznost se začne leta 1914, da se javijo že le-ta 1913. k naboru.

Policijski režim v Rusiji.

Petrograd, 15. aprila. Politični krogi zatrjujejo, da je uvedla policija preiskavo proti grofu Bobrinskem zaradi njegovega protiaustrijskega govora.

Kitajska in Mongolska.

Urga, 15. aprila. Med Kitajci in Mongolci je prišlo pri Halki do krva-vega boja. Kitajci so bili popolnoma poraženi. Izgubili so 400 mož, 5 przo-strelnih pušk, cel tren, več sto pušk in mnogo municije.

Angleške sufragetke.

London, 15. aprila. Angleške sufragetke so nameravale izvršiti bombni atentat na angleško banko, ki ga je na policija pravočasno prepre-čila. Netinji trak pri bombi je že go-rel, slučajno pa je ugasnil, ko je poli-cija zasledila atentat.

Poslano.*)

Odprto pismo

Luki Jerina, čevljarju in posestniku vile na Glincah (pod Rožnikom) št. 208.

Dne 14. aprila 1912 — torej pred letom dni — oddal sem na županstvo na Viču pismo — nad polo obsega jočo ovadbo zoper konkubinacijo, v katerem živi moja sodnijsko ločena žena Alojzija Gros roj. Bauer z čevljarjem Luko Jerinom v njegovi vili pod Rožnikom št. 208.

Da sem dregnil v to nemoralno gnezdo, je povod, ker ima moja sod. ločena žena v izrejo! pri sebi dve deklici, kateri nosite moje ime, in ker moram moji sod. ločeni ženi plačevati z ozirom na mojo beraško pokojnino — nezastisljano visoko alimentacijo —, dasi dobiva ta podpora od — deželne odbora. (Mene so tozadevno kar na kratko odpravili — brez fiska —.)

Omenjeno na županstvo na Viču naslovljeno moje ovadbo je viški občinski tajnik haje prepisal in ta prepis takoj izročil Luku Jerini. Po dolgem cincanju sem in tja, vložil je čez dobre tri mesece Luka Jerina pri c. kr. okrajnem sodišču za ljubljansko okolico v Ljubljani zoper mene tožbo zaradi razžaljenja časti pod številko U. VI 842/12-2.

Tozadevna razprava ali obravnava imela bi se vršiti pred c. kr. okrajnim sodiščem ljubljanske okolice v Ljubljani dne 6. avgusta 1912 dopoldne ob 10. uri soba št. 28.

K tej razpravi prišel sem točno in prinesel s sabo vse dokaze in vse potrebno za nastop dokaza resnice. Pa glej ga spaka! — Tožnika Luke Jerina k obravnavi ni bilo. Zbal se je mene in dokaza resnice — in sodnik gospod Anton Nagode kontumaciral je Luko Jerina.

Moja pravda proti moji sodnijsko ločeni ženi teče seveda dalje, in me v tej zastopi od c. kr. deželne sodnije določeni mi brezplačni zastopnik za revne — odvetnik gospod dr. Fran Papež v Ljubljani.

Pretečeni četrtek, dne 10. aprila 1913 bila je pred c. kr. dež. sodiščem v Ljubljani tozadevna prva obravnava. Prilčno te obravnave pove in pravi mi moj zastopnik g. dr. Papež: »Ja vi gospod Gros, vi ste ja bili sodnijsko kaznovani zaradi konkubinacne obdolžitve.« Začuden in ne malo ogorčen pogledam gospoda doktorja ter mu končno zadevo poslušam, kakor je zgoraj zapisano. — Ja in taka impertinentna laž zamore se poroditi le v izvršku takega klerikalnega značaja, kakršen je Luke Jerinov —.

Na Loki pri Trzišču, dne 13. aprila 1913.

FRAN GROS.
nadučitelj v pokoji.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 12. aprila: Helena Gregurka, bivša kramarica, 88 let, Stara pot 3. — Alojzija Zaletel, delavčev sin, 11 mesecev, Tesarska ulica 3. — Jakob Kavčič, dninar, 66 let, Radeckega cesta 9.

Dne 13. aprila: Marija Jajčnik, hiš. železniškega delavca, Trnovski pristan 32.

V deželni bolnici:

Dne 11. aprila: Janez Popit, dninar, 34 let. — Antonija Wernig, žena železniškega vratarja, 39 let.

Dne 12. aprila: Janez Logar, hlapec, 33 let.

Kaj je Najbolj preizkušeno in od prvih avtoritet ter ti sočev praktičnih zdravnikov tuzemstva in inozemstva priporočeno živilo za zdrave in na želodcu bolne otroke in odrasle, ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

Zjutraj potrebujem celo uro

predno za silo vrat očistim, ako nimam pri roki sodenice. Ako potrebujem sodenice, poslužim se Faye v prvih pristnih sodenicah iz občinskih zdravilnih vrelcev, ki se rabijo za zdravljenje, pa mi že ena sama pastilja prinese popolno olajšanje in v četrt ure je vrat prost. Fayeve pristne sodenice stanejo K 1-25 in se dobivajo povsod. Posebno znamenje: ime Faye in bel kontrolni pas z uradnim poverilom županskega urada Soden na T.

Kavarna „Central“

Ljubljana.

Vsak dan od 9. zvečer naprej

KONCERT

nanovo došle

dunajske damske kapele.

Vstop prost. Vso noč odprto.

Sestanek tujcev!

Serravallo^{vo}

železnato Kina-vino

Higijenična razstava na Dunaju 1906: Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepi živce, poboljša kri in je

rekonvalescentom in melokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

„Izborni okus.“

Večkrat odlikovano.

„Nad 8000 zdravniških spričeval.“

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj TRST-Barkovlje. 87

Metereološko poročilo.

1913. apr. 14. Srednji zračni tlak 736 mm

april	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
14.	2. pop.	733.8	6.0	p.m. svzh.	sk. oblač.
15.	9. zv.	735.1	1.8	sr. srzh.	pol oblač.
15.	7. zv.	732.6	0.2	sr. jug	del oblač.

Srednja včerašnja temperatura 1.9°, norm. 9.5° Padavina v 24 urah 6.0 mm.

Gostom, ki dohajajo v Trst,

1351 se priporoča

hotel Hinko Kosič

Trst, ulica Carradori št. 15,

5 minut oddaljen od južnega kolodvora.

Restavracija

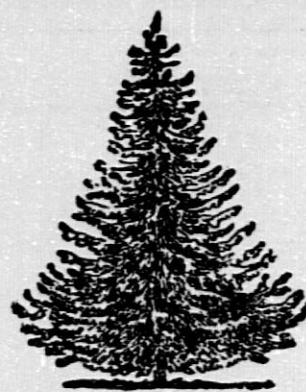
ulica Carradori 18 (vokal ulice Ghega).

Slovenci in Slovenke!
Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda.

GOSLI

bogate izbire po najnižjih cenah dobite v mojem glavnem katalogu s 4000 slikami, ki se na zahtevo vsakemu pošlje zastonj in poštne prosto. Gosli brez loka K 5.80, 6.50, 7.60, 8.40 in više. **Vijolinški lok** po K — 90, 1.10, 1.50, 2. — itd. Brez rizika. Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. Razpošilja po povzetju ali če se pošlje denar naprej c. in kr. dvorni dobavitelj Jan Konrad, razpošiljalnica glasbil, Most št. 2379, (Češko).

Ilgicasto drevje.

Ilgicasto drevje.

Razpošiljanje se je pričelo.

Smreke 30—220 cm vis. kom. 25—200 vinarjev. Weymouthov borovec 30—300 cm vis. komad 70—300 vin. Beli borovec 30—300 cm visok kom. 70—250 vin. Črni borovec 30—100 cm vis. kom. 70—100. Mecesen 30—300 cm vis. kom. 70—300 vin. Bankov borovec 20—120 cm vis. kom. 50—120 vin. **Eksotično** (inozemsko) igličevje 70 najlepših vrst kom. 1—5 kron. **Zbirka** 100 kom. tuzemskega in inozemskega igličevja 50—300 cm vis. K 100—, 50 kom. K 55—, 25 kom. K 30—, 20 milijonov gozdnih rastlin: Hrasti (Stieleichen) 3—5 l. sadike 1000 kom. K 15—25, večja drevesa 150 do 250 cm vis. 1000 kom. K 65—, Dalje: sadno, lepotilno, drevoredno in žalno drevje, pasmena perotina je nje jajca za valjenje, lovni in domači fazani in njih jajca za valjenje. Glavni katalog na zahtevo gratis. — **Grofa Žige Battinyánya** graščinska upr. Osendlak pri Radgoni.

Ivan Magdič

krojač prve vrste

Ljubljana, 2092

Dunajska cesta št. 20

(nasproti kavarno „Europa“)

„se priporoča.“

Zaloga angleškega blaga.

Trgovina z meš. blagom

v večjem trgu z letnim prometom od 70—80 tisoč kron, se takoj odda. Pogoj zelo ugodni — Ponudbe na upravnishvo »Slovenskega Naroda« 1353

Vsakovrstne toalete in angleški kostumi

se izdelujejo

v damskem modnem salonu

Josipina Šetinc, Kongresni trg št. 6.

Kupim majhno hišo

(kajzo) z malo vrta, blizu farne cerkve in želez. postaje, kupnina do 2000 kron. Vzamem tudi trajno v najem. Dopisi pod: **Josip Rant**, Ljubljana, poštno ležeče. 1346

Trgovski pomočnik

22 let star, v mešani trgovini izučen, dobro izvežbana zanesljiva prva moč. zmožen slovenskega, nemškega in laškega jezika želi premeniti službo s 1. junijem. Ponudbe naj se blagovolijo poslati na upravnishvo »Slov. Napoda« pod „22 let/1352“.

Krapinske toplice

(Hrvaško) zdravijo protin, revmatizem ishias.

Prospekte in pojasnila daje zastoj ravnateljstvo.

Radioaktivno termalno kopališče

Toplice na Kranjskem

Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

Postaja dolenske železnice Straža-Toplice. Akratov vrelc 38°C., ki daje vsak dan čez 30 000 litrov radioaktivne termalne vode. Zdravljenje s pitjem in kopanjem, Izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in **močvirne kpele**, Elektroterapija in masaža. Ravnateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje. Gozdna okolica. Bogato opremljene sobe. Izborne in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno **kopališka uprava**. 1178

Nizozemska zavarovalna družba za življenje

Ravnateljstvo: Dunaj I., Aspernplatz I

se priporoča za sklepanje zavarovanj za življenje, rente, doto, za zavarovanja za čas vojaške službe po najugodnejših pogojih ter najnižjih cenah.

Zavarovana glavnica koncem leta 1912 400 milijonov kron. — Rezerve koncem leta 1912 116 milijonov kron.

Gener. zastopstvo za Štajersko in Kranjsko v Gradcu I., Schmiedgasse 40,

kjer strogo reelni, delavni sotrudniki vsak čas dobe dobre službe

Nadzornik za Kranjsko:

Ljubljana, Hrvatski trg št. 4.

FERNET-BRANCA

Specialiteta tvrde Fratelli Branca, Milan

je vsled svojih silno dietetskih in odlično želodec krepečih lastnosti

Najboljša želodčna grenčica sveta.

Glavno razpečevališče: Sig. Winter, Dunaj, III. Ungarg. 20.

Št. 445.

1344

Ponudbeni razglas.

Razpisuje se oddaja zgradbe cestnih prog:

Dane-Podcerkev-Nadlesk, Nadlesk-Pudob, Nadlesk-Stari trg in Žerovnica-Grahovo

dolgi skupno 5203 m in proračunjenih na okroglo 28.950 K.

V svrhu oddaje teh cestnih zgradb vršila se bo javna ponudbena obravnava

dne 3. maja t. l. ob 11 dopoldne v občinski pisarni v Starem trgu pri Rakeku.

Pri c. kr. krajnem komisarju za agrarske operacije na Notranjskem vložiti se morejo do 1. maja t. l. v pisarni na Turjaškem trgu št. 3, II. nastr. ter 2. in 3. maja t. l. do 11. ure dopoldne v občinski pisarni v Starem trgu tudi pismene, vsa dela posameznih ali vseh prog zapopadajoče ponudbe, izražene v odstotkih enotnih cen proračuna ali pa s pavšalno svoto.

Pismene ponudbe, kolekovane s kolekom za 1 K, doposlati je zapečatene z napisom: »Ponudba za prevzete gradbe ceste: Dane-Podcerkev-Nadlesk Nadlesk-Pudob, Nadlesk-Stari trg in Žerovnica-Grahovo«.

Ponudbi mora biti dodejana izrecna izjava, da pozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Vsaki ponudbi je dodati vadij 5% stavbnih stroškov v gotovini ali v pupilarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Agrarska komisija si izrecno pridržuje pravico izbrati ponudnika ne glede na višino ponudene cene oziroma, če se vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno obravnavo.

Nacrti, proračuni in stavbni pogoji so na ogled pri c. kr. krajnem komisarju za agrarske operacije.

Ljubljana, dne 14. aprila 1913.

Lukan I. r.,

c. kr. krajni komisar za agrarske operacije na Notranjskem.

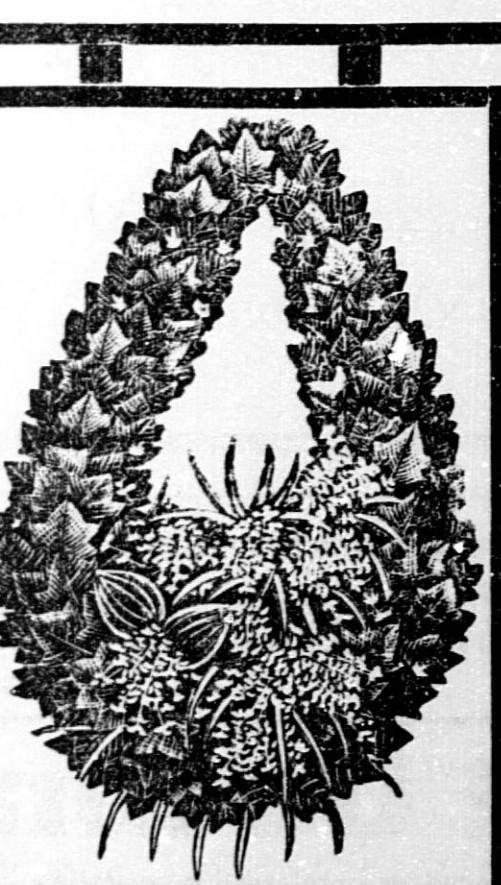
Pozor!

Pozor!

VIKTOR BAJT

cvetlični salon

Ljubljana, Šelenburgova ulica 6, tik glavne pošte.

Naznanjam sl. občinstvu, da sem začel izdelovati v veliki množini

krasne nagrobne

suhe vence

v vsaki obliki in velikosti, pod tvariškimi cenami.

Pri večjih odjemih primeren popust in se take pošiljave na deželo odpravijo poštne prosto.

S svežimi vencji, šopki, kakor sploh vsem vezanjem v mojo stroko spadajočih predmetov se bom potrudil, v vsakem oziru kar najbolje postreči!

Mojim nizkim cenam se mora vsakdo čuditi! Za obilo naročanje se v ljudno priporoča z odličnim spoštovanjem

1350 **Viktor Bajt.**

Brzjavlj: Viktor Bajt, Ljubljana.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 12 vplačili.

„SLAVIJA“

„vzajemna zavarovalna banka v Pragi.“

Rezervni fond K 58,461.432-56 — Izplačane odškodnine in kapitalije K 123,257.695-77

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa polaganja dajmo čigar pisarne so v lastni bančni hiši

Generalno zastopstvo v Ljubljani

v Gosposki ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!

Ponehale bodo vse kritike o Tolstovrški slatini ~~in~~ Kadilci!

ako jo sedaj poskusite, ko se je posrečilo vrelec moderno urediti, da ne le uhaja ogljikova kislina, temveč se je našel in spojil nov, močno ogljikovokisli pritok. Sedaj lahko tekmuje **Tolstovrška slatina** z vsemi najboljšimi kislimi vodami, ker čvrsto muzira in ima zelo rezek okus. **Naročite in preprobajte se.** Zabojev s 25 steklenicami velja le 5 kron. Razošilja se v 3/4 l, 1/2 l in 1 1/2 l steklenicah. Prazne steklenice vseh voda se sprejmejo po najnižji ceni v polnitev. Plakati, analize zdravniških izvedencev in ceniki zastoj in franko. — **Tolstovrško** naročajo odlični zdravniki in se in svoje bolnike ter za cele bolnišnice, ker je sedaj res najboljša zdravilna in namizna osvežujoča mineralna voda. Odlikovana na dveh higieničnih razstavah. — **Dol čistega doblička gre v narodno namesto.** — Naroča se pri podjetju **Tolstovrške slatine, pošta Guštanj, Koroško.**

Modna trgovina

v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci poštine prosto.

ANTON SCHUSTER

:: Konfekcija ::

za dame in deklice,

bluze, modno blago, sukno, platno, garniture, preproge, šerpe, rute, pletl.

Učenka

se sprejme v trgovino z meš. blagom.

Ivan Slavinec, Smarino pri Litiji.

1317

Proda se radi slabih cestnih razmer

motor 4 HP

s priklopnim vozom K 250—1203

Josip Moli mlj. Trbovlje št. 1.

Trgovski pomočnik

19. let star, zmožen slov. in nemškega jezika s trgovsko nadaljevalno šolo, želi takoj ali pozneje v trgovino mešane stroke ako je mogoče na Kranjskem. Ponudbe pod „I. M. 24“ poštne le-žeče, Sv. Jurij ob južni železnici.

Vina

lastnega pridelka nudim po 46 kron hektoliter franko pošta Roč (Rozzo). Pošiljam po povzetju, pa ne izpod 100 l. Abel Greblo, Nuga pri Roču (Rozzo), Istra.

Posojilnica v Kopru (Istra) išče izvežbanega

1321

uradnika

Nastop takoj ali vsa, v kratkem. Pogoji: Samopravnost (polnoletnost), zanesljivost v računih, vodstvo blagajne z jamstvom. Plača po dosedanjih izvežbanosti prositeljev.

: Najnovejše kravate za gospode :

pentlje, samoveznice in vse druge moderne fazonne od najcenejše do najfinejše vrste, naramnice, podveze, odeje za potovanje, ščetke za obleko, lase in zobe, milo, parfumerija, palice, dežniki itd., vse v največji izbiri in najboljši kakovosti v modni in športni trgovini

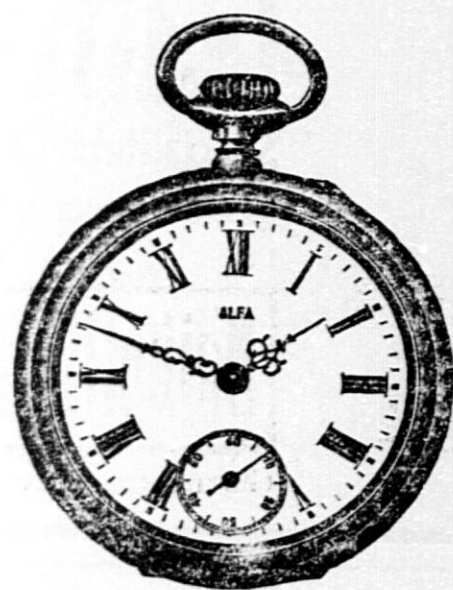
1227

P. MAGDIC, Ljubljana, nasproti glavne pošte.

! Za birmo !

Za nakup solidnih in priznanih dobro idočih švicarskih „UNION“ ur, zlatnine, srebrnine

se priporoča trdka

F. Čuden

Ljubljana, Prešernova ulica 1.

Lastna tvornica ur v Švici.

Glavni cenik z žepnim koledarjem se pošilja zastoj.

Stanovanje

obstoječe iz 4 sob. na lepem prostoru se odda 1. maja. 1329

Naslov pove upravnistvo »Sl. Naroda«.

Stalni krajevni agenti

zmožni nemščine se sprejmejo ali pa nastavijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. Ponudbe pod „MERKUR“, Erno, Neugasse Nr. 20. 1197

Priložnostni nakup. 1291 Priložnostni nakup.

200 okusnih buteljč dobrega

KONJAKA

v 7/10 l. steklenicah elegantno opremljenih s slamo in medeno žico, se prodaja steklenica po K 140 ev. tudi v manjših partijah. R. Adler, Dunaj XX., Wagnersgasse 30.

Sprejme se

kontoristinja

z daljšo prakso samostojna knjigovodkinja in perfektna korespondentinja. Ponudbe poštne predal št. 7. Zalec, Spodnje Stajersko. 1319

Spretnega nemško-slovenskega korespondenta (korespondentinjo)

obeh jezikov v besedi in pisavi popolnoma zmožnega išče za takojšnji nastop tvornica poljedelskih strojev. Ponudniki, ki tudi popolnoma obvladajo italijanski jezik, imajo prednost. — Natančne ponudbe z navedbo zahtevane plače, referencami itd. pod šifro „Machtige Kraft 8631“ na anončno ekspedicijo Rudolf Mosse, Dunaj I. 1332

Saldokontistinja

event, saldokontista z lepo pisavo in večletno prakso, obah jezikov zmožna, sprejme takoj pisarniško podjetje. Laščine zmožni imajo prednost. — Ponudbe pod šifro „Dobra moč“ na upravnistvo »Slov. Naroda«.

Najboljše za želodec.

Dober svet za vsakega ki trpi na boleznih želodca!

Uporabljal vsak dan po jedi lekarnarja Schaumanna

želodčno sol ali želodčne pastilje.

To domače sredstvo se je najbolje izkazalo že v več nego 40 letih pri vseh vrstah želodčnih bolezni, motenju prebave, zgaganju, breztečnosti, shujšanju in diabetes in se je od zdravnikov zelo priporočalo. Ponaredbe naj se zadržijo in zahteva izrecno Schaumanna želodčno sol a K 1-50. Razpošiljanje vsaki dan po pošti od dveh škatljic naprej po edinem izdelovalcu

JULIJU SCHAUMANNU, lekarnarju, Stockerau pri Drnaju.

Dobiva se tudi po vseh lekarnah in večjih drogerijah.

Reprimeren učinek.

Slamnike

moderno nakitene,

oblike, kakor vse potrebščine za modistke prodaja najceneje

M. Horvat

Ljubljana, Stari trg 21.

Popravila točna in cena.

Ure, verižice, uhani, prstani, obeski, zapestnice itd. itd.

Edina zaloga ur z lastno znamko

„Tup“.

Najstarejša domača tvrdka

Lud. Černe

Juvelir in trgovec, Ljubljana, Wolfova ul. 3.

„Ceniki zastoj.“

Radi prevelike zaloge blaga 20 % popusta

na vse pomladne najnovejše damske kostume, krila, bluze kakor tudi obleke in površnike za gospode in dečke najmodernejšega kroja. — Postrežbu točna in solidna.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatcvič, Ljubljana, Mestni trg 5.

Uradniško hranilno društvo v Gradcu

R. Z. Z. G. Z.

Osební kredit

uradnikom, profesorjem, učiteljem, umirovljenim itd. ob najugodnejših pogojih. Nič predstroškov. Več v razvidih.

Hranilne vloge se obrestujejo dnevno po

5% od zneskov nad 1000 kron ob 60-dnevni odgovodi: 5 1/4% od zneskov nad 2000 kron ob 90-dnevni odgovodi: 5 1/2%

Obresti se polletno prištevajo glavnici. Nič rentnega davka. Vložne knjižice se sprejemajo v shrambo. — Kazividi in položnice brezplačno. Stanje vlog: K 5.200.000. Jamstvo zadržanih deležev: K 6.150.000. Rezervni fond in vrednostni papirji: K 575.000. — Pojasnila daje brezplačno:

Josip Kosem v Ljubljani, Krakovski nasip šte. 22, vsak ponedeljek, sredo in petek med 1/2 3. in 1/2 4. uro popoldne.

Ljubljana, Marije Ter. cesta št. 11 : (Kolizej) :

Fr. Kapus

Ljubljana, Marije Ter. cesta št. 11 : (Kolizej) :

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Zaloga spalnih ter jedilnih sob :: v različnih najnovejših slogih. ::

Vsakovrstno drugo pohištvo.

Priznana solidno blago ter najnižje cene.

Zajamčeno trpežni izdelki.

Otomane, divani in žimnice :: različne kakovosti. ::

Velika izbira 3408

otroških vozičkov, vsakovrstnih slik, ogledal itd.